БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 271 (8796)
НОЯБРИИН 17
ПОНЕДЕЛЬНИК
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Молдавиин Советскэ Социалистическэ Республикые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Виноград болон садай ажахы эрхилхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абаха хэрэгтэ Молдавиин Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшадай ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, виноград, һү, мяха, оройһо болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые 1958 ондо гүрэндэ худалдаха түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө Молдавиин Советскэ Социалистическэ Республикые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **К. ВОРОШИЛОВ.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль,
1958 оной ноябриин 14.

1959—1965 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ДААБАРИТА ТООНУУД*)

(КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэхэ элидхэлэй тезисүүд)

мениин Советскэ Социалистическэ Республика

мениин ССР-тэ байгаалиин газые хэрэглэһэнэй өөр химическэ промышленностиие саашадань эхэ, точно машина бүтээлгын болон прибор бүын промышленностиие хүгжөөхэ, тэрэшэлэн эдеэ й, хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ, энергетибаза үргэдхэхэ гэжэ хараалагдана.

спубликын арадай ажахыда 7 жэлэй туршада иллиард түхэриг һомологдохо. Энэнь 1952—1958 айхида орходоо 2,2 дахин ехэ. Промышленно бүтээн гаргадаг бүхы продукциин хэмжээн илхада 2,2 дахин ехэ болохо байна.

спубликын энергетическэ базые үргэдхэхын тубайгаалиин газаар хүдэлдэг 2 электростанци ба ашаглалгада оруулха, тэрэшэлэн 2 гидроэлеканци барижа дүүргэхэ гэжэ хараалагдана.

өө ажахын талаар абабал, 1957 онойхидо орхо965 ондо тухайлхада 2,9 дахин ехэ виноград, 3 даехэ үрэ-жэмэс, 1,4 дахин ехэ тамхин, 1,7 дахин оргоной хорхэйн буурсаг, 2,1 дахин ехэ мяхан, ахин ехэ һүн абтаха байна. Виноградник болон дай талмай 44 мянган гектараар үргэдхэгдэхэ, рхим һайн шанартай улаан архи, коньяк нилээд нэрэгдэдэг болохо юм.

кмениин Советскэ Социалистическэ Республика

кмениин ССР-тэ нефтиин, газай, химическэ, н болон эдеэ хоолой промышленность саашадаа өөгдэхэ.

спубликын арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ 15,7 иард түхэриг һомологдохоор хараалагдана. Энэнь -1958 онуудайхида орходоо 2,4 дахин ехэ. Ресикын промышленностиин бүтээн гаргадаг бүхы укциин хэмжээн 2 дахин шахуу ехэ болохо.

фтиин, газай промышленность хүгжөөлгэдэ ниехэ мүнгэ зөөри һомологдохоор хараалагдана. ь абалга 1,8 дахин, газ абалга 4,3 дахин ехэ болохо. Түлишөөр хүдэлдэг хоёр районой электростанци баригдаха. Мүн үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэн гаргагдадаг болохо. Пумаажан, торгон бүд, арһан гутал эрид ехээр бүтээгдэдэг болохо байна.

Республикын хүдөө ажахы хүбэн абалгаар, илангаяа нарин һэбэрдэһэтэй сортын хүбэн абалгаар саашадаашье мэргэжэхэ юм. 1957 онойхитой сасуулбал, 1965 ондо тухайлхада 1,5 дахин ехэ хүбэн, 2,1 дахин ехэ мяха, 1,5 дахин ехэ нооһо, 1,3 дахин ехэ каракуль арһа, 1,2 дахин торгоной хорхойн буурсагуудые абахаар хараалагдана.

Эстониин Советскэ Социалистическэ Республика

Эстониин ССР-тэ сланцева, химическэ промышленностиие, электроэнергетическэ ажахые, машина бүтээдэг, бүд нэхэдэг болон загаһанай промышленностиие саашадань хүгжөөхэ, тоһо, мяха ехээр абадаг болохо гэһэн зорилго табигдана.

Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ 8,1 миллиард түхэриг һомологдохоор хараалагдана. Энэнь 1952—1958 онуудайхида орходоо 1,9 дахин ехэ. Промышленностиин бүтээн гаргадаг бүхы продукциин хэмжээн тухайлхада 1,8 дахин ехэ болохо байна. Тэрэ тоодо машина бүтээлгэ 2,3 дахин, сланец малтан абалга 1,8 дахин, цемент абалга 6 үлүүтэй дахин, мяха болон мяханай зүйлнүүдые абалга 2,1 дахин, малай тоһо абалга 1,8 дахин ехэ болохо, мүн 2,3 дахин ехээр загаһан баригдаха байна. Гадна 5 үлүүтэй дахин ехэ электроэнерги абтадаг болохо.

Загаһа барилгын флот ехээр хүгжөөгдэхэ. Тэрэниие хангахын тулада Таллинда загаһанай порт баригдаха юм.

Республикын хүдөө ажахы һүтэй үүлтэртэ мал, мяхалиг, саалалиг гахай үсхэбэрилгөөр саашадаашье мэргэжэхэ юм. 1957 онойхитой сасуулбал, 1965 ондо 1,7 дахин ехэ мяха, 1,8—1,9 дахин ехэ һү, тухайлхада 2 дахин ехэ таряа, 2,2 дахин ехэ хартаабха, 1,5 дахин ехэ овощь, 1,9 дахин ехэ леной һэбэрдэһэ абахаар хараалагдана.

IV. Совет арадай ажана тэниглэн байдалые саашадань һайжаруулга

циалистическэ үйлэдбэриие хүгжөөһэнэй, ажабүтээсые дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр арад зоной байдалые саг үргэлжэ һайжаруулха гээшэ советобществын хүгжэлтын хуули ёһон мүн.

рбээ капитализмын эрхэ байдалда үйлэдбэриин эхэ тудам мүлжэгшэ бүлэг хүнүүдэй улам бая, ажалша арад зоной улам үгырэн, ядаралта алда орожо байдаг һаа, социализмын үедэ бүхы ствын аша туһада, обществын бүхы гэшүүдэй ургажа байгаа материальна, культурна эрилтые аха зорилгоор лэ үйлэдбэри хүгжөөгдэдэг, тиимэйлэдбэриин улам хүгжэхэдэ, бүхы арадай ажана ал таһалгаряагүйгөөр саашадаа һайжардаг.

питалистическэ системэһээ социалистическэ сисн шиидхэхы булюу һайн зүйлынь ямар бэ гэхэдэ, ализмын үедэ обществын үйлэдбэриин хүсэнүүд ан түргэнөөр хүгжөөгдэдэг, мүн ниитэ арадай иэн продуктнууд социалистическэ обществын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда капитализмынхида оо тон зүбөөр, хэнэйшье эрхые хаһангүйгөөр агдадаг байха юм. Советскэ Союзда хүн бүхэнэй ажалай хэмжээнэй, шанарай зэргээр түлэхэ гол ёһон бэелүүлэгдэдэг. Энээнэй ашаар хүдэлэгшэ бүхэн өөрынгөө ажалые һайжаруулха гэиэн зүрхэнһөө урмашан оролдодог байна. Тииажалай бүтээсэ саг үргэлжэ дээшэлжэ, үйлэдхурдан түргэнөөр хүгжэнэ.

рбээ хүнүүдые материальна талаарнь урмашууй һаа, хэдэн олон миллион хүнүүдые коммуза оруулжа болохогүй гэжэ В. И. Ленин һурһэн (Зохёолнуудай 33 том, 36 нюур). Продуктые элбэг дэлбэг болгохын тулада, тиигэжэ коммда орохын тулада бүхы ажалшадые матена талаарнь урмашуулан, ниитын үйлэдбэри өөхэ гэһэн гол ёһон айхабтар ехэ удха шанартай марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури табигшад он тэмдэглэжэ, абтаһан продукциие адли тэгбүхы зондо хубааха гэдэг хүнүүдые тэрэ шүүмжэлдэг байгаа. Коммунизмын гансал дээдэ да, социализмын үедэ орходоо обществын үйрилгын хүсэнүүдэй ехээр хүгжөөгдөөд байхада, ствын бүхы гэшүүдэй оюун бэлигэйнгээ зэргээр дэг болоод байхада, тэдэнэй хэдэг ажалай аша бүри ехэ болоод байхадал хүн бүхэндэ хэрэгтэй продуктнуудые хубаажа болодог болохо юм. л тиихэдэ хүн зоной хэрэглэдэг продуктнуудые дэлбэг болгожо, хэһэн ажалайнь зэргээр хубааһэн социалистическэ гол ёһонһоо «хүн бүхэн бариингаа зэргээр ажаллаха, хүн бүхэндэ хэй соонь үгэхэ» гэһэн коммунизмын гол ёһондо о болохо юм.

нөө үедэ, совет арадай хүсэл оролдолгын ашаар э промышленностиин, томо хүдөө ажахын үйлэдин байгуулагдаад байхада, манай хүдэлмэришэн ин, колхозно таряашадай, интеллигенциин, бүхы скэ хүнүүдэй ойрын сагта урданайхиһаа бүри ар ажаһууха, өөрынгөө улам ургажа байгаа риальна, оюун ухаанай эрилтые бүри дүүрэнээр жа болохо бүхы хэрэгтэй эрхэ нүхэсэл бии бо-

зониие эдеэ хоолоор хангалга нилээд һайжарйна. Илангаяа һү, тоһон, мяхан, сахар, овощь, эмэсүүд элбэгжэхэ юм. Эдэ мэтын продуктнуудай элбэгжэхэ тудам тэдэниие хүн зон улам ехээр хэрэглэнэ, тиихэдэ Советскэ Союзай арад зоной, арад бүхэнэй алинииеншье илгангүйгөөр эдеэ хоолынь һайжаруулагдана гэжэ хараада абаха хэрэгтэй. Гэхэтэй хамта капиталистическэ оронуудай хүн зоной хэды шэнээн продукт хэрэглэдэгэй дунда жэшээнэй тоонуудые хараад үзэхэдэ, үйлэдбэриин ургалта продукциин хэрэглэмжэ хоёрой хоорондо асари ехэ алгасалга үзэгдэдэг, тиихэдэ баяд ноёд эдеэ хоолоор һайнаар хангагдадаг, ажалшадынь үлэсхэлэн хооһоор ябадаг, мүн гол капиталистическэ ороной зон колониин зондо орходоо һайнаар хангагдадаг байха юм.

Советскэ хүнүүд эрхим шанартай, гоё һайхан гутал хубсаһаар элбэг хүрэхөөр хангагдаха. Городуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта, хүдөө газарта байрын барилга үргэнөөр ябуулжа, хүн зоной байра байдалые эрид һайжаруулха гэжэ даабарита тоонуудта хараалагдана. Мебель, гэр байрада хэрэглэдэг элдэб эд бараан нилээд ехээр бүтээгдэдэг болохо байна. Мүн үхибүүдэй хэрэглэдэг эдеэ хоол болон эд бараа ехээр бүтээлгэдэ, тэрэнэй шанар һайжаруулха хэрэгтэ нилээд ехэ анхарал хандуулагдана.

Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Илангаяа бага, мүн дунда зэргын салин абадаг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай салин нилээд дээшэлхэ байна. Ерэхэ 7 жэлэй туршада пенси, тэдхэмжэ түлэхэ хэрэгтэ, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, ниитын эдеэ хоолой газар үргэдхэхэ, тэрэниие һайжаруулха, тэрэниие үнэгүй болгохо хэрэгтэ гүрэн ехэ мүнгэ зөөри гаргахань.

СССР-эй хүн зоной ажана байдалые, культурна хэмжээень ехээр һайжаруулха, дээшэлүүлхэ гэжэ арадай ажахын хүгжэлтын даабарита тоонууд соо хараалагдаба. Энэ ушар хадаа совет арадай байдалые улам һайжаруулха гэжэ Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байдагыень үшөө дахин эли тодоор гэршэлэн харуулна.

1. **Национальна олзо доход** хадаа манай СССР-тэ бодото арадай олзо мүн. Энэ олзо капиталистическэ оронуудтал адли мүлжэгшэ ангинуудые баяжуулхын тулада хэрэглэгдэдэг бэшэ, харин арад зоной ажабайдалые саг үргэлжэ һайжаруулхын, социалистическэ үйлэдбэриие улам үргэдхэхын тулада хэрэглэгдэнэ. 1958 онойхитой сасуулбал, манай ороной национальна доход 1965 ондо 62—65 процентээр дээшэлхэ юм. Национальна доходой иигэжэ дээшэлһэнэй ашаар, арад зомнай саашадаа улам ехэ эдеэ хоол, эд бараа хэрэглэдэг болохо. Хэрэглэмжын фонд 7 жэлэй туршада 60—63 процентээр дээшэлхэ.

2. Социалистическэ үйлэдбэриин асари ехэ хэмжээгээр хүгжэһэнтэй дашарамдуулан, тэрэшэлэн эрдэм ухаан, соёл культура, гэгээрэл болон элүүрые хамгаалгын, ниитын эдеэ хоолой, худалдаа наймаанай, гэр байрын, коммунальна хангалгын предприяти, эмхи зургаануудай нилээд олон болоһонтой дашарамдуулан, 7 жэлэй туршада арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи **хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тооё** тухайлхада 11,5 миллион хүнөөр гү, али тухайлхада 21 процентээр **олошоруулха** гэжэ хараалагдана. 7 жэлэй эсэс багаар арадай ажахыда хүдэлдэг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай ниитэ тоо 66 миллионһоо үлүү хүн болохо байна.

3. **Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай бодото олзо доход** хүдэлжэ байһан нэгэ хүн дээрэ абажа харахада 7 жэлэй туршада дунда зэргээр 40 процентээр ехэ болохо. Мүнгэн салингай, пенси болон тэдхэмжын нэмэһэнэй, мүн тэрэшэлэн ниитын эдеэ хоолой үнэ сэнгэй саашадаа химдарһанай ашаар хүдэлмэришэд, алба хаагшадаймнай бодото олзо иигэжэ ехэ болохо байна.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин улам хүгжөөгдэһэнэй, ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар, **колхознигуудай бодото олзо доход** 7 жэлэй туршада мүн лэ 40 процентһээ бага бэшээр нэмэхэ. Энэ нэмэлтэ гол түлэб колхозуудай ниитын үйлэдбэриин хүгжэлтэһөө болохо юм.

Гэр байрын барилга үргэнөөр хэхэ, интернат-һургуулинуудые, үхибүүдэй эмхи зургаануудые олоор бариха, түлөөһэгүйгөөр эмнэхэ, һуралсаха хэрэгые болон арад зониие культурно-ажаһуудалай талаар хангаха бусад зүйлнүүдые улам саашадань хүгжөөхэ гээшэ ажалшадай ажабайдалые саашадань һайжаруулха хэрэгтэ ехэ удха шанартай байха байна.

4. Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай салин хүлһэнэй ниитэ дээрээ дээшэлхэтэй хамта ерэхэ 7 жэлэй туршада арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэришэд, алба хаагшадай **салин хүлһэн гуримшуулагдажа** дүүрэхэ юм. Энэ хэрэг һүүлэй жэлнүүдтэ манай орондо эхилһэн байгаа. Салин хүлһэнэй удаа дараагаар гуримшуулагдахада, бага, мүн дунда зэргын түлөөһэ абагшадай салин дээшэлхэ, тиигэжэ бага, дунда зэргын салин абадаг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай хүлһэнэй болон ехэ салин абадаг хүдэлмэрилэгшэдэй хүлһэнэй хоорондохи зай, алгасал бага боложо үгэхэ байна.

Бага салин хүлһэ абадаг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай мүнгэн салингые 7 жэлэй туршада һарын 270—350 түхэригһөө 500—600 түхэриг болотор дээшэлүүлхэ.

Энэ хэмжээе удаа дараагаар, 2 шатаар бэелүүлхэ гэжэ хараалагдана.

Нэгэдэхи шатань — 1959—1962 онууд. Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай салин хүлһые гуримшуулха талаар эхилһэн хүдэлмэриие энэ шатада дүүргэхэ, тиигэхэтээ хамта арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэрилэгшэдэй һара соо абадаг эгээн бага салин хүлһые 400—450 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлхэ.

Хоёрдохи шатань — 1963—1965 онууд. Энэ шатада бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэришэд, алба хаагшадай һара соо абадаг эгээл бага салин хүлһые 100—150 түхэригөөр нэмэжэ дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Ондоогоор хэлэхэдэ, энэ салин хүлһэн 400—450 түхэригһөө һарын 500—600 түхэриг болотороо дээшэлүүлэгдэхэ байна. Тэрээнтэй хамта дунда зэргын салин абадаг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай түлөөһэн, салин зарим тэды дээшэлүүлэгдэхэ юм.

Салин хүлһэнэй ургалтада орходоо арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсые бүри түргэнөөр дээшэлүүлхэ гээшэ продукциин өөрынь үные саашадань доошолуулха, нөөсэ ехэ болгохо, ажалшадай ажана тэниглэн байдалые һайжаруулха шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Тиимэһээ ажалай бүтээсые хурдан түргэнөөр дээшэлүүлхэ гээшэ шухала зорилго мүн болохо байна.

5. 1959—1965 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонуудта хараалагдаһан хэмжээнүүд **хүн зоной ажалладаг эрхэ байдалые саашадань һайжаруулха,** предприятинуудта болон барилгануудта ариг сэбэр, аюулгүй байдал сахижа, тиихын тулада хүн зоной ажалладаг эрхэ байдалые һайжаруулха талаар наука, техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые хэрэглэхэ гэжэ хараалагдана. Хүдэлмэришэдые тусхай хубсаһаар, гуталаар хангаха ябадалые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ юм.

Үйлэдбэридэ шэнэ техникын ехээр хэрэглэгдэжэ, механизаци болон автоматизациин үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар хүдэлмэришэд, таряашадай ажаллаха эрхэ байдал эрид һайжарха байна. Үйлэдбэридэ хүдэлдэг эхэнэрнүүд, залуу хүдэлмэришэдэй ажаллаха эрхэ байдал нилээд һайжарха юм.

6. Үхибүүдэй ясли, хүүгэдэй сад, интернат-һургуулинуудые олошоруулха, һургуулинуудта һунаагдаһан үдэрэй бүлэгүүдые бии болгохо хэрэгтэ нилээд ехэ мүнгэ зөөри гаргахаар хараалагдана. Түлөөһэгүйгөөр һуралсаха мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, мүн түлөөһэгүйгөөр эмнэлгын туһаламжа үзүүлгын шанар һайжаруулгада, санатори болон амаралтын гэрнүүдтэ, гүрэнэй социальна мүнхэлэлгын үндэһөөр хүдэлмэришэд, алба хаагшадта тэдхэмжэ үзүүлхэ, олон үхибүүтэй болон ганса бэе эхэнэрнүүдтэ гүрэнэй зүгһөө тэдхэмжэ үзүүлхэ хэрэгтэ, гүрэнэй пенсинүүдтэ, үтэлһэн хүнүүдэй байха гэрнүүдые хангалгада, амаралтын үедэ хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлһэ түлэхэ хэрэгтэ, мүн бусад ондоо түлбэри, тэдхэмжэ ажалшадта үзүүлхэ хэрэгтэ мүнгэн ехээр һомологдохо байна. Эдэ бүхы хэмжээнүүдтэ 1965 ондо гүрэн 345 миллиард түхэриг гаргашалха юм. Харин тиихэдэ 1958 ондо энэ хэрэгтэ 215 миллиард түхэриг гаргашалагдаһан байгаа.

7. **Пенси түлэхэ хэрэгые** саашадань һайжаруулха гэжэ даабарита тоонууд соо хараалагдана. Эгээн бага пенсинүүдэй хэмжээн дээшэлүүлэгдэхэ юм.

Эгээн бага салин хүлһые 1963 он болотор һарын 400—450 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлгэтэй дашарамдуулан, эгээн бага хэмжээнэй пенсинүүдые дээшэлүүлхэ ушартай болоно. Үтэлхэдэнь хүнүүдтэ үгтэдэг эгээн бага пенсиин хэмжээе мүнөөнэй 300 түхэригһөө городой хүнүүдэйхиие 1963 ондо һарын 400 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлхэ, тиихэдэ хүдөө нютагуудта саг үргэлжэ һуудаг, хүдөө ажахытай холбоотой хүнүүдэй пенсиие 255-һаа 340 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Гадна бэе муутай боложо абадаг, мүн тэжээхэ тэдхэхэ хүнүүдээ алдаһан хүнүүдэй абадаг пенсиин эгээн бага хэмжээн мүн лэ дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Эгээн бага хэмжээнэй салин хүлһые һарын 500—600 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлхэ, 2-дохи шатын дүүрэһэнэй һүүлээр 1966 ондо городто һуудаг үтэлһэн хүнүүдтэ түлэгдэдэг эгээн бага хэмжээнэй пенсиие һарын 450—500 түхэриг хүрэтэр шэнээр дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Гадна хүдөө нютагуудта һуугшадай эгээл бага хэмжээнэй пенси, мүн бэе муутай болоһон, тэдхэхэ тэжээхэ хүнөө алдаһан хүнүүдэй абадаг эгээн бага хэмжээнэй пенсиие тэрэшэлэн дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана.

8. КПСС-эй XX съездын абаһан шиидхэбэринүүдэй ёһоор, хүдэлмэришэд, алба хаагшадые 7 часай хүдэлмэриин үдэртэй болгохо хэрэгые 1960 ондо дүүргэхэ гэжэ хараалагдана. Тиихэдэ күүрһэнэй, горнорудна промышленностиин гол шухала мэргэжэлэй хүдэлмэришэдые — газар доро хүдэлдэг хүдэлмэришэдые үдэртөө 6 час хүдэлдэг болгохо. Гадна үдэртөө 7 час хүдэлдэг хүдэлмэришэд, алба хаагшадые недели соогоо 40 часай хүдэлмэритэй болгожо 1962 ондо бүрин дүүргэхэ. 1964 онһоо эхилэн хүдэлмэришэдые недели соогоо 35—30 час хүдэлдэг болгохо хэрэгые удаа дараагаар бэелүүлжэ эхилхэ. Ондоогоор хэлэхэдэ, газар доро хүдэлдэг, мүн бэедэ хоротой ажалда хүдэлдэг хүдэлмэришэдые неделидээ 30 час хүдэлдэг болгохо. (Тэдэнэр недели бүридэ 5 үдэр, үдэрэй 6 час хүдэлхэ, 2 үдэр амарха ёһотой байна). Бүхы бусад хүдэлмэрилэгшэд недели соогоо 35 час ажалладаг болохо. (Тиихэдээ нinfinite неделиин 5 үдэр соо тэдэнэр үдэр бүри 7 час ажаллаха, 2 үдэр амарха ёһотой болохо). Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд 1966—1968 онуудай туршада дүүргэгдэхэ ёһотой. Неделиин 30—35 час хүдэлдэг боложо, урдынхидаал адли нэгэ амаралтын үдэртэй байхадаа, хүдэлмэрилэгшэд үдэрэй 5 гү, али 6 час хүдэлхэ ёһотой болоно гээшэ.

Недели соогоо 6 үдэр соо үдэрэй 5—6 час хүдэлмэрилхэдэнь олонхи хүдэлмэришэд, алба хаагшадта таарамжагүй байха дээрэһээнь, харин үдэр бүри 6—7 час хүдэлөөд, недели соогоо 2 амаралтын үдэртэй байгаа һаань, һайн байхыень хараадаа абан, **недели соо хүдэлмэриин 5 үдэр тогтоохо, ондоогоор хэлэхэдэ, недели соо 2 амаралтын үдэр бии болгохо ушартай байха гэжэ тухайлагдана.**

Тиигээд хүдэлмэриин үдэрэй хэмжээе бага болгожо, недели соохи хүдэлмэриин үдэрэй тооё хорооходоо, салин хүлһые доошолуулхагүй, тэрэ зандань байлгаха гэжэ хараалагдана.

Эдэ бүгэдын ашаар СССР-тэ дэлхэй дээрэ эгээл богони хүдэлмэриин үдэр ба эгээл богони хүдэлмэриин недели бии болохо юм.

9. Промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүгжэжэ, хүн зоной олзо доходой дээшэлһэнтэй дашарамдуулан, гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай бэелүүлдэг рознично товарай **эрьесын хэмжээн** 7 жэлэй туршада 57—62 процентээр (сасуулагдамал сэнгээр) дээшэлхэ байна. Хүдөө нютагуудтахи зоной мүнгэн олзын түргэнөөр ургаха байһантай дашарамдуулан, хүдөөдэхи худалдаа наймаан мүн лэ хурдан түргэнөөр хүгжэхэ гээшэ.

7 жэлэй туршада хүн зондо 2,2 дахин ехэ мал ажалай продуктнууд, 1,9 дахин ехэ ургамалай тоһон, 2,5—3 дахин ехэ үрэ-жэмэс болон цитрусууд худалдагдаха байна. Сахар эрид ехээр абтадаг болохо. 7 жэлэй эсэс багаар Советскэ Союзай хүн бүхэндэ жэл соо 41—44 килограмм сахар хүртэдэг болохо. 1958 ондо хүн бүхэндэ жэлэй туршада, 26 килограмм сахар хүртэжэ байна. Хүдөө ажахын саашадаа дэбжээгдэһэнэй, синтетическэ материал болон хэмэл һэбэрдэһэнэй айхабтар ехээр бүтээгдэдэг болоһонтой дашарамдуулан, хүн зондо эд бүд, хубсаһа хунар, дотор хубсаһан, гутал нилээд ехээр худалдагдадаг болохо юм.

Мүн культурно-ажаһуудалай, ажахын хэрэглэлэй эд бараа, илангаяа эхэнэрэй гэрэй ажал хүнгэдхэдэг эд бараан — юумэ угаадаг машина, электрополотер, пылесос, электроутюг, гэрэй холодильнигууд хүн зондо бүри ехээр худалдагдадаг болохо. Үнгэрэгшэ 7 жэлтэй сасуулбал, 5,6 дахин олон гэрэй холодильнигууд, 8,8 дахин олон юумэ угаадаг машинанууд болон приборнууд, 2,1 дахин олон оёдолой машинанууд, 4,6 дахин олон телевизорнүүд, 1,7 дахин олон радиоприемнигууд, 2,7 дахин олон мотоцикл болон мотороллернууд хүн зондо худалдагдаха байна. Өөрынгөө хүсөөр байрын гэр баригшадта, мүн ажахын барилга ябуулдаг колхозуудта туһалхын тулада барилгын материалнуудые үргэн ехээр худалдаха гэжэ хараалагдана. Тухайлхада 7 дахин олон нэгэ янзын гэрнүүд, 2,8 дахин ехэ цемент, 2,2 дахин ехэ гэрэй хушалта, 1,6 дахин ехэ сонхын шэл хүн зондо худалдагдаха байна.

10. Бүгэдэ арадай удха шанартай хэрэг болохо **байрын гэрнүүдые** мүнөө үедэ олоор бариха гээшэ бүхы партийна, советскэ, профсоюзай, ажахын органуудай, бүхы совет арадай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн болоно гэжэ Коммунистическэ парти, Советскэ правительство тоолоно.

Орон дотор гэр байраар дуталдахаяа болихо гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй болон Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүд, СССР-тэ гэр байрын барилга хүгжөөхэ тушаа табигдаһан зорилгонууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Тиимэһээ тэдэнэй саг болзор соогоо дүүргэгдэхэнь дамжаггүй. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада 1959—1965 онуудай туршада город болон хүдэлмэришэнэй тосхонуудта, совхоз, РТС болон леспромхозуудай тосхонуудта хамта дээрээ 650—660 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые гү, али 15 миллион шахуу гэр байрануудые бариха гэжэ хараалагдана. Эдэ барилганууд гүрэнэй һомолһон мүнгэ зөөреэр, мүн гүрэнһөө урьһаламжа абаһан хүн зонуудай зөөреэр баригдаха байна. Эдэ бүхы гэр байра үнгэрһэн 7 жэлдэ баригдаһанда орходоо 2,3 дахин олон байха. Хүдөө нютагуудта колхознигуудай болон хүдөөгэй интеллигенциин хүсөөр 7 миллион шахуу байрын гэр баригдаха. Городуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта 7 жэлэй эсэс багаар гэр байрын фонд 1,6 дахин олошорхо байна. Городуудта болон хүдөө нютагуудта нэгэ бүлын һууха, болбосон түхэлтэй гарза багатай байранууд баригдаха юм. Байрын гэрнүүдые хубаахадаа, бүлэ бүхэндэ амяараа байра үгэдэг боложо эхилхэ гэһэн зорилго табигдана. Өөрынгөө нөөһэн мүнгэ зөөреэр гэр бай-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын ноябриин 15-16-най номернуудта.

1959—1965 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ДААБАРИТА ТООНУУД

(КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэхэ элидхэлэй тезисүүд)

(Үргэлжэлэл)

рануудые барихадань гүрэн ажалшадые али болохоор дэмжэхэ, тэдээндэ туһаламжа үзүүлхэ байна. Энээнтэй хамта, заводто бүтээгдэжэ, хүн зондо худалдагдадаг хабсаргагдамал гэрнүүдэй шанарые һайжаруулха, мүн тиимэ гэрнүүдые хабсаргахадань хүнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ хараалагдана. Ажалшадай нөөһэн мүнгэ зөөриие гэр байрын барилгада хабаадуулхын тулада гэр байра баридаг хамжаануудые олоор байгуулха талаар хэмжээнүүд абтаха юм.

Город болон хүдэлмэришэнэй тосхонуудта коммунальна ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ үнгэрэгшэ 7 жэлэйхидэ орходоо тухайлхада 80 процентээр ехэ мүнгэ зөөри гаргаха гэжэ хараалагдана. Ороноймнай ой модо ургадаггүй газарнуудта һуудаг хүнүүдые түлишөөр хангаха хэрэгые һайжаруулха тушаа хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ.

11. 1959—1965 онуудта **ажаһуудалай, худалдаа наймаанай талаар хүн зониие хангаха хэрэгые** нилээд һайжаруулха гэжэ хараалагдана.

Ниитын эдеэ хоолой хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха. Ниитын эдеэ хоолой предприятинууд хоёрһоо үлүү дахин ехэ продукци бүтээдэг болохо. Мүн ниитын эдеэ хоолой газарһаа тус тус бүлэнүүдтэ урда урданайхиһаа ехээр эдеэ хоол табигдадаг болохо юм. Олонхи хүдэлмэришэд, алба хаагшад, һурагшад ниитын эдеэ хоол хэрэглэхэ бүрин аргатай болохо байна.

Багсалагдаһан эдеэ хоол болон хахад фабрикадуудые ехээр бүтээдэг болохо, мүн элдэб эдеэ хоол гэртээ асаруулха гэһэн хүн зоной захилнуудые олоор абадаг болохо, тэрэшэлэн худалдаа наймаае һайжаруулха, хүн зониие худалдаа наймаанай талаар эрхим һайнаар хангаха бусадшье хэмжээнүүд абтахаар хараалагданхай.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинууд, магазин, лавканууд, гутал хубсаһа оёхо, хадхаха, заһаха мастерскойнууд, юумэ угаадаг газарнууд болон хүн зоной ажаһуудалда туһалдаг бусад предприятинууд олошоруулагдаха юм.

Завод, фабрика, болон бусад предприятинуудай, организаци болон эмхи зургаануудай столовонуудай хүдэлмэриин хойноһоо профсоюзууд саг үргэлжэ хинан хаража байха, энэ хэрэгтэ хүдэлмэришэд, алба хаагшадые, тэдэнэй бүлынхидые хабаадуулха ёһотой.

Юумэнэй үнэ сэн доошолуулха талаар Центральна Комитедэй хараалһан түсэб шууд бэелүүлэгдэхэ байна. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые нилээд олошоруулжа, тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулаад, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудтахи продукциин сэнгые доошолуулха гэһэн зорилго табигдана. Энээнэй ашаар түбхын түрүүндэ хүдэлмэришэдэй бүлэнэрэй гаргашань бага болохо, олон миллион эхэнэрнүүдэй ажал хүнгэдэжэ үгэхэ байна.

Ниитын эдеэ хоолой продуктнуудай сэнгые доошолуулхаһаа гадна, бусад зарим товарнуудай сэн мүн лэ доошолуулагдаха. (Ушарынь юумэнэй сэнгэй хоорондохи алгасалгые усадхаха, тэрэниие гуримшуулха хэрэгтэй байна бшуу).

12. **Арад зоной элүүрые хамгаалха хэрэг** саашадань һайжаруулха түсэб даабарита тоонууд соо хараалагданхай. Элүүрые хамгаалгын, социальна тэдхэмжын, физкультура болон спортын эмхи зургаануудай барилгада, медицинскэ промышленностьда 25 миллиард 400 миллион түхэриг һомологдохо байна. Энэнь 1952—1958 онуудайхида орходоо 80 процентээр ехэ. Эдэ бүгэдын ашаар 1959—1965 онуудай туршада шэнэ эмхи зургаануудые барижа, больницануудтахи һууринуудай тооё 2 дахин олошоруулха, мүн урдахи 7 жэлэйхидэ орходоо хүүгэдэй яслинуудай һууринуудай тооё 2,5 үлүүтэй дахин олошоруулха арга олдоно. Хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые саашадань һайжаруулха, врачуудай хүдэлмэрилхэдэ эгээл таатай зохид байдал байгуулжа үгэхын тулада хүдэлмэришэдэй тосхонуудтахи, районой центр болон хүдөө нютагуудтахи больницануудай дэргэдэ түлеэ түлишэтэйнь, гэрэлтэйнь түлөөһэгүй байрануудые врачуудта үгэхэ гэжэ хараалагдана.

Медицинскэ промышленность нилээд ехээр хүгжөөгдэхэ, илангаяа антибиотигууд болон хүн зониие эрхим һайнаар аргалдаг мүнөө үеын шэнэ эм домууд ехээр бүтээгдэдэг болохо байна. 1958 онойхитой сасуулбал, 1965 ондо медицинскэ хэрэгсэлнүүдэй юрэнхы дээрээ тухайлхада 3 дахин ехээр бүтээгдэдэг болохотойнь хамта, 3,7 дахин ехэ антибиотигууд, 6 дахин ехэ витамин, 2—2,5 дахин ехэ медицинскэ зэр зэмсэгүүд, приборнууд болон аппарадууд, тэрэ тоодо медицинскэ зорилгоор атомна энерги хэрэглэхэ аппарадууд бүтээгдэхэ юм.

Үтэлһэн хүнүүдтэ таатай зохид эрхэ байдал олгохо зорилгоор, тэдэнэй ажаһууха интернат-гэрнүүдые городуудташье, хүдөө газарташье олоор бариха гэжэ хараалагдана. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада гүрэнэй, профсоюзай болон колхозуудай зүгһөө шухала мүнгэ зөөри гаргаха гэжэ хараалагдана.

V. Коммунистическэ хүмүүжэлгын асуудалнууд, арадай һуралсал, наука болон соёл культурын хүгжэлтэ

Коммунизмда орохын тулада гансал хүсэтэ материально-техническэ база хэрэгтэй бэшэ, харин социалистическэ обществын бүхы эрхэтэд ушар ёһо һайн мэдэдэг, болбосоронги зонууд байха ёһотой. Марксизм-ленинизмын үзэл бодол — советскэ обществын гол идеологи боложо бусалтагүйгөөр тогтонижоһон идеологиин үзэл бодол хүн зоной ухаан бодолые эзэлээд, обществые коммунистическэ ёһоор хубилгажа байгаа агууехэ бодото хүсэн болоо юм.

Коммунизм байгуулха үедэ үйлэдбэриин хүсэнүүдэй ургахатай хамта, ажаүйлэдбэридэ эрид хубилалтын бэелүүлэгдэхэтэй хамта, мүн обществын бүхы ухаан бодолой ажабайдал хубилдаг, хүн өөрөө хубилдаг, тэрэнэй коммунистическэ үзэл бодол бүрилдэн бии болодог гэжэ марксизм-ленинизм һургана.

Совет арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, социализм байгуулха үедөө хэмжээлэшэгүй ехээр хүмүүжэн ургажа, коммунизмын илалтын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болон хатуужаа. Коммунизм байгуулгын зорилгонууд партиин хүмүүжүүлхы хүдэлмэриин зорилготой тон пягта холбоотой гэжэ В. И. Ленин заадаг һэн. «...**Алишье талаараа хүгжэнги, алишье талаһаа** бэлэдхэлтэй хүнүүдые, **юумэ бүхэниие** хэжэ шадаха хүнүүдые хүмүүжүүлжэ, һургажа, бэлэдхэжэ эхилхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгые коммунизм бэелүүлхэ ёһотой, бэелүүлхэ байна, гэбэшье хэдэн олон жэлэй үнгэрһэн хойноо энэ зорилго **гүйсэдхэгдэхэ юм**» гэжэ В. И. Ленин хэлэдэг һэн. (Зохёолнуудай 31 том, 32 хуудаһан).

Социализм байгуулгын жэлнүүдтэ парти болон араднай агуусхэ хэрэгүүдые бэелүүлээ. Мүнөө коммунистическэ обществодо ажаһууха, алишье талаараа хүгжэнги, түгэлдэр бэлэдхэлтэй хүнүүдые саашадаа хүмүүжүүлхэ гэһэн зорилго бодото дээрэ табигдаба. Социалистическэ соёл культура хүгжөөхэ хэрэгтэ билэнэр шэнэ ехэ алхам хэхэ ёһотойбди. «Һуралсал, хүмүүжүүлгын хэрэгые ажал хүдэлмэритэй холбохо ёһотой» гэжэ К. Маркс Ф. Энгельс хоёрой агууехэ зохёол — «Коммунистическэ партиин Манифест» соо хэлэгдэнхэй. Энэ шухала зорилгые манай арад коммунизм байгуулха үедөө шиидхэжэ байна, тиигээд энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Коммунизм байгуулха гэһэн асари ехэ түсэб бэелүүлхын тулада советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ зорилготой бүхы хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, коммунистическэ ушар ёһо мэдэхэ, эдэбхи хэшээлтэй хүнүүдые, олоной түлөө оролдодог, ажал хүдэлмэридэ дуратай, олониитын үмэнэ бэелүүлхэ уялгаяа һайн мэдэдэг, социалистическэ интернационализмын, патриотизмын үзэлтэй хүнүүдые, шэнэ обществын жаяг заршамай үндэр һайхан гол ёһонуудые жэшээтэ һайнаар сахидаг хүнүүдые хүмүүжүүлэн ургуулха хэрэгтэй болобо. Коммунизмын үзэл бодолтойгоор залуу үетэниие хүжүүжүүлхэ хэрэгтэ, һургуулиие ажабайдалтай холбоотой болгохо, һуралсалые ажал хүдэлмэритэй холбохо, хүн түрэлтэнэй байгуулһан научна эрдэм ухаае шудалха, хэрэгтэ, хүн зоной ухаан бодолһоо капитализмын үлэгдэлнүүдые арилган зайсуулха, манда дайсан харша буржуазна идеологитой эбсэшэгүй тэмсэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй.

Долоон жэлэй түсэб соо арадай гэгээрэл, эрдэм наука болон соёл культурые хүгжөөлгөөр ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана.

1. **1959—1965 онуудта хото, хүдөө нютагуудта ниитэ дунда эрдэмэй һуралсалые горьтойхоноор хүгжөөхөөр, үдэшын, заочно дээдэ, дунда тусхай мэргэжэлэй һуралсалые үргэдхэхөөр,** хүдэлмэришэдэй, хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулинуудые олошоруулхаар хараалагдана. 1958 ондо эхин, долоон жэлэй, дунда һургуулинуудта 30 миллион хүнүүд һуража байһан һаа, 1965 ондо 38—40 миллион хүнүүд болотороо олошорхо. Тэрэшэлэн хүдэлмэришэдэй, хүдөөгэй залуушуулай һургуулинуудай, профессионально-техническэ һургуулинуудай, мүн наһатайшуулай һургуулинуудай һурагшадай тоо нилээд олошорхо ёһотой.

Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ шухала арга байһан туладаа **интернат-һургуулинууд** бүри олоор эмхидхэгдэхэ. Иимэ һургуулинуудта 1958 ондо 180 мянган хүн һуралсажа байһан һаа, 1965 ондо 2 миллион 500 мянгаһаа үсөөн бэшэ хүн һуралсажа байха гэхэ гү, али иимэ һургуулинуудта һурагшадай тоо 14 дахинаар олошорхо байна.

1958 ондо үхибүүдэй садуудта 2 миллион 280 мянган үхибүүд хүмүүжүүлэгдэжэ байһан һаа, 4 миллион 200 мянга хүрэтэрөө олошоруулагдаха.

Ерэхэ долоон жэл соо шэнэ зорилгонуудай ёһоор, арадай гэгээрэлэй хэрэг саашадаа һайжаруулагдаха байна. Арадай гэгээрэлэй бүхы хэрэгые үндэһөөрнь һайжаруулха тушаа КПСС-эй Центральна Комитедэй хараалһан хэмжээнүүд хадаа советскэ һургуулинуудай хүгжэлтэдэ шэнэ шата болон оробо. Энэ хубилалтанууд хадаа социализмһаа коммунизмда шэлжэн орожо ябаа арад зоной ажабайдалда шиидхэгдэхэ ёһотой шухала асуудал болоһон байгаа. Һургуулинуудай урда иимэ гол зорилго — ургажа ябаа залуу үетэниие ажабайдалда, аша туһатай ажал хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ, социалистическэ обществын ёһо гуримуудые үнэн зүрхэнһөө хүндэлжэ байхаар манай залуушуулые хүмүүжүүлхэ зорилго табигдана. Алишье талаараа эрдэмтэй, эрдэм наукын үндэһэ һууриие һайн мэдэхэ зуураа, саг үргэлжэ хара хүдэлмэри хэжэ шадаха хүнүүдые һургуулинууд бэлэдхэхэ, хүн зондо туһатай байха эрмэлзэлгэтэйгээр, арад зондо шухала хэрэгтэй эдеэ хоолой, эд хэрэгсэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахаар залуушуулые хүмүүжүүлхэ ёһотой.

1959—1965 онуудта иимэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана:

а) Долоон жэлэй һургуулиһаа бүгэдэниитын, уялгата найман жэлэй һургуулида орохо. Найман жэлэй һургуулинуудта һуралсалай зохихо мастерскойнуудые эмхидхэхэ, тэдэниие түхеэрэлгээр хангаха. Тиигээд һургуулиин үхибүүдые ажалай политехническэ һуралсалда һургаха зуураа, тэдэнэй наһанда һонирхолтой, тааруу, аша туһатай ажалда үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэй.

б) 10 жэлэй һургуулинуудые (тэдэнэй ахалагша классуудые) город болон хүдөөгэй янза бүриин ажалай мэргэжэлтэй дунда һургуулинууд болгон хубилгаха. Тэдэ һургуулинуудай һурагшанар предприятинуудта, колхозуудта, үгышье һаа, тусхай мастерскойнуудта ажал хэжэ байха зуураа, дүүрэн дунда һургуули дүүргэхэһээ гадна, политехническэ эрдэмтэй болохо, тэрэшэлэн нютаг нютагуудта ямар кадрнуудай хэрэгтэй байһан зэргээр шухала хэрэгтэй һайн мэргэжэл олохо байна.

в) Ажалһаа таһаралтагүйгөөр дунда эрдэм оложо байха городой, хүдөөгэй һургуулинуудые горьтойхоноор олошоруулха.

Советскэ хүнүүдэй шиидхэжэ байгаа шэнэ зорилгонууд хадаа үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэй үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, гүрэнэй зүгһөө гэр бүлэдэ үзүүлэгдэдэг туһаламжые һайжаруулха шухала байһан тухай эрилтэ табина. Бүхы үхибүүдээ яслинуудта, сэсэрлиг садуудта, интернат-һургуулинуудта түргэнөөр хүмүүжүүлдэг болоходоол ургажа ябаа залуу үетэниие коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ зорилгоёо түргэнөөр, амжалтатайгаар шиидхэхэ байнабди.

2. Арадай ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ зорилгонуудтай хамта саашадаа **тусхай дээдэ, дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые олоор, һайнаар бэлэдхэдэг болохоор** хараалагдана. 1952—1958 онуудта дээдэ һургуулинуудые 1 миллион 700 мянган хүн дүүргэжэ гараһан һаа, 1959—1965 онуудта 2 миллион 300 мянган мэргэжэлтэд гаргагдаха гэхэ гү, али 1,4 дахин олоор дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд гаргагдаха байна. Тиихэ зуураа, урда долоон жэлэйхидэ орходоо промышленность, барилга, транспорт болон хэлхеэ холбоондо хүдэлхөөр 1,9 дахин олон инженернүүд бэлэдхэгдэхэ, тиихэдэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд 1,5 дахин олошорхо. Химическэ технологиин, автоматикын, тоо бодолгын техникын, радиоэлектроникын болон шэнэ техникын бусад һалбаринуудай талаар инженернүүд олоор бэлэдхэгдэхэ юм. Энээнтэй хамта дээдэ эрдэм олгохо мүнөөнэй гурим улам һайжаруулагдахаар, ажабайдалай дүршэлтэй, ажал хүдэлмэридэ ябаһан залуушуулые дээдэ һургуулинуудта олоор абадаг болохоор хараалагдана. Дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ үдэшын, заочно һургуулинуудай үүргэ дээшэлхэ.

Үйлэдбэридэ бүри дүтэлүүлэн, тусхай дунда эрдэмдэ һургаха хэрэг саашадаа хүгжөөгдэхэ. 1959—1965 онуудта тусхай дунда һургуулинуудта, ажалһаа таһаралтагүйгөөр һуралсажа байһан хүнүүдые оруулалсан, 4 миллион хүн абтаха юм.

3. **Наукын хүгжэлтэ.** Ерэхэ долоон жэл соо наукын бүхы һалбаринуудые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ шухала хэрэгтэй арга нүхэсэл бии болгогдохо, шухала теоретическэ шэнжэлэлгэнүүд бэелүүлэгдэхэ, научна шухала шухала юумэнүүд элирүүлэгдэхэ байна. Энэ зорилгоор научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдэй ехэ түсэб табигдажа, теоретическэшье, практическашье удха шанартай шухала шэнжэлэлгэнүүдые хэхын тула эрдэмтэдэй хүсые элсүүлхэ, мүн мүнгэ зөөри ехээр һомолхоор хараалагдана. Эрдэм наукын шэнэ эмхи зургаануудые барилгада, институдууд болон лабораторинуудые эгээн һүүлэй үеын шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангалгада гүрэн мүнгэ зөөри ехээр һомолно. Атомай, термоядерна дэлбэрэлгын нюусые мэдэһэн, бүмбэрсэг дэлхэй тойрохо хэмэл одонуудые байгуулһан советскэ эрдэмтэд манай эрдэм наукые бүри гайхамшагта нээлтэ, туйлалтануудаар баяжуулха байна.

Байгаалиие шэнжэлхэ хэрэгтэ физическэ науканууд гол үүргэ дүүргэнэ. Тэрэнэй амжалтатайгаар хүгжэһэнһөө, хоорондоо холбоотой бусад наукануудай, мүн арадай ажахын урагшаа хүгжэлтэ дулдыдаха зэргэтэй. Техническэ дэбжэлтын саашанхи хараа бодолнууд хадаа мүнөө сагта, түбхын түрүүндэ, физическэ науканудай гол һалбаринуудтай туйлалтануудаар тодорхойлогдоно. Советскэ физигүүд замбуулинай туяануудай, ядерна тэһэрэлгэнүүдэй, полупроводнигуудай гол шухала зүйлнүүдые шэнжэлэлгэдэ хамаг хүсэ шадалаа элсүүлхэ,

Наукын олон һалбаринуудай хүгжэлтэдэ, мүн үйлэдбэридэ математикын хэһэн хүдэлмэри теоретическэшье, практическашье талаараа ехэхэн удха шанартай байха юм.

Улам нарижуулагдаһан технологическа шэнэ процессүүдые элирүүлхэ, мүнөө сагай техникын эрилтэдэ тааараха холимог материалнуудые бии болголгодо туһалха теоретическэ шэнжэлэлгэнүүдые үргэнөөр ябуулха гээшэ химическэ наукын шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Биологиие хүгжөөхэ гээшэ медицинскэ наукые, тэрэшэлэн хүдөө ажахын наукые хүгжөөхэ түрүүшын ээлжээнэй теоретическэ шухала нүхэсэл болоно. Биологидо физикын, химиин туйлалтануудые хэрэглэдэг болохолоор биологическа науканудай комплексно шэнжэлэлгэнүүдэй удха шанар бүри дээшэлхэ юм. Гэхэ зуура, биохими, агрохими, биофизикэ, микробиологи, вирусологи, селекци, генетикэ гэхэ мэтэ наукын һалбаринууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Техническэ науканудай талаар ажалай зэр зэмсэгүүдые, түүхэй эд, элдэб материалнуудые, түлишэ болон электрын хүсэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэдэг болохо, ажалай үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ, ажалай культурые, аюулгүй байдалые һайжаруулхатаяа хамта п... циин өөрынь үнэ сэнгые доошолуулха, шана... һайжаруулха гээшэ шэнжэлэлгын гол зорилго б...

Ниитын науканудай хүдэлмэрилэгшэдэй ур... зорилгонууд табигдана. Тэдэнэр хадаа ниитын... жэлтын, социалистическэ байгуулалтын хуул... нуудые согсолһон томо томо зохёолнуудые у... бэшэхэ, коммунизмда шэлжэн оролгын хабаата... хала асуудалнуудые шэнжэлхэ ёһотой. Мүнөө... ревизионизмые, буржуазна идеологиие эли... шүүмжэлхэ гээшэ ниитын науканудай хүдэлмэ... шэдэй шухала зорилго болоно.

СССР-эй арадай ажахын хүгжэжэ байгаа мү... эрхэ байдалда, промышленность болон барилг... тэлбэрилгээ амжалтатайгаар шэнэдхэн хуби... байһан сагта, колхозно байгуулалтын хүгжэжэ, ... жэжэ, арад зоной ажалай эдэбхиин дээшэлжэ... һан сагта, экономическа науканудай удха шана... шэлнэ. Экономическа науканууд арадай ажах... сэблэхэ хэрэгтэй, коммунистическэ байгуулалты... хы хүдэлмэритэй нягта холбоотой байха зэргэтэ...

Ерэхэ долоон жэл соо научна эмхи зургаан... тоо, жэшээлхэдэ ороной зүүн зүгтэ бүри олош... лагдаха, илангаяа наукын шухала һалбаринууд... лаар эрдэмтэд олоор бэлэдхэгдэдэг болохо ба...

4. Ерэхэ долоон жэл соо кино, хэблэл, радио, ... видени үргэнөөр хүгжөөгдэхэ.

Киноустановконуудай тоо 1965 оной эсэс багт... 115 мянганда хүргэгдэхөөр хараалагдана. Ти... хүдөө нютагуудтахи колхоз, совхоз бүхэн кин... новкотой болгогдохо байна.

1959—1965 онуудта ниитын библиотекэнүүдэй... бай эмхи зургаануудай тоо горьтойхон олошор... дахаар хараалагдана, физкультура, спорт боло... ризм саашадаа хүгжөөгдэхэ. Багсаахада 100-гаа... нэ телевизионно центрнүүд, телевизионно станц... баригдаха юм. Союзна бүхы республикануудай ... лэл хотонуудта, промышленна томо центрнүүдтэ, ... ниие тойрожо байгаа хүдөө нютагуудта телев... бии болгогдохо. 1965 ондо радиоприемно точкон... тоо 30 миллиондо, тэрэ тоодо телевизо... дэй тоо 12,5 миллиондо хүргэгдэхэ байна. 1965... хэблэн гаргагдаха номуудай тоо 1 миллиард 600... лион хэһэгтэ хүргэгдэхэ, журналнуудай — ... хинһаа үлүүгээр, газетэнүүдэй жэлэй тираж... хахад дахинһаа үлүүгээр олошоруулагдаха юм.

5. Коммунистическэ байгуулалтада, шэнэ үеы... нүүдые хүмүүжүүлгэдэ шухала үүргэ дүүргэжэ... һан советскэ литература болон искусство мүнөө... арад зоной ажабайдалтай холбоо барисаагаа ... бэхижүүлхэ, коммунистическэ общество байгуу... түлөө советскэ арадай хэжэ байһан тэмсэлые ... дүүрэнээр харуулдаг болохо ёһотой.

Литературын, киногой, театрнуудай, хүгж... скульптура болон уран зурагай ажал-ябуулагша... хёолнуудайнгаа идейно-уранһайханай хэмжээе... шэлүүлхэ, ажалшадые коммунистическэ ёһоор х... жүүлхэ, олон үндэһэ яһатанай социалистическэ ... турые хүгжөөхэ, һайн һайхан заншал болон гур... дые бии болгохо, коммунистическэ үзэл суртала... гуримуудые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэнь саашадаашье... ти, болон гүрэнэйнгөө эдэбхитэй туһалагша ... ёһотой.

VI. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй уласхоорондын удха шанар

1. Манай орон дотор социализм, коммунизм байгуулжа байгаа дүй дүршэл гээшэ уласхоорондын удха шанартай юм. Советскэ Союз өөрынгөө ажахын байгуулалтаар дэлхэйн хүгжэлтын бүхы ябасада гол шухала нүлөө үзүүлхэ байһыень В. И. Ленин уридшалан мэдэһэн байна. «...Хэрбээ электрическэ станци, хүсэ ехэтэй техническэ түхеэрэлгэнүүдээр Россин түхөөгдэн бүрхөөгдөөд байгаа һаань, манай ажахын коммунистическэ байгуулалта ерээдүйн социалистическэ Европодо, Азида ёһотойл жэшээ болохо юм» (зохёолнууд, 31 том, 486 нюур).

Табан жэлэйнгээ түсэбүүдые Советскэ Союзай амжалтатайгаар дүүргэһэн ушар капиталистическэ системэдэ орходоо ажахын социалистическэ системын булюу һайн байһыень бүхы дэлхэйн урда харуулаа, дэлхэй дээрэ капитализм социализм хоёрой хүсэнэй хубаарилгые социализмын аша туһада хубилгаа.

Мүнөө манай Советскэ Союзда, Хитадай Арадай Республикада, социалистическэ лагериин бүхы оронуудта бэелүүлэгдэжэ байгаа арадай ажахын түсэбүүд уласхоорондын айхабтар ехэ удха шанартай юм.

Арадай ажахые хүгжөөхэ 1959—1965 онуудай долоон жэлэй түсэб бэелүүлгэ хадаа хоёр системын— социалистическэ, капиталистическэ системэнүүдэй амгалан ёһоор экономическа талаараа мүрысэлгэдэ шухала шата болон орохо байна.

Долоон жэлэй түсэбэй гол зорилго юуб гэхэдэ, оронойнгоо экономикые саашадань хүгжөөжэ, арад зонойнгоо ажабайдалые улам һайжаруулжа, тиин амгалан ёһонойнгоо мүрысөөндэ капиталистическэ оронуудые илажа гараха болоно. Энэ түсэб хадаа Советскэ Союзай шууд сэхэ ябуулжа байгаа эб найрамдалда дуратай политикые харуулна, экономикоёо дай жүрөөдэлгын замда оруулжа, буу зэбсэг олоор бүтээн гаргажа, шэнэ дайнда бэлэдхэжэ байһан империалистическэ оронуудай эзэрхэг түримхэй политикада тад һөөргэ, амгалан ёһоор ажаһууха тухай Ленинэй һургаалые бэелүүлгэ болоно.

Обществын үйлэдбэрилгын хүсые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, ажалшадай материальна байдалые улам һайжаруулха, оюун бодолыень дээшэлүүлхэ зорилготой долоон жэлэй асари ехэ даалгабаринууд хадаа социализмын илагдашагүй һүр хүсэтэй, үмхирэн һалажа байгаа капитализмда орходоо экономикынгоо, социальна уг удхынгаа талаар булюу һайн байһые гэршэлжэ үгэнэ гээшэ. СССР-тэ, мүн социалистическэ лагериин оронуудта социализмын, коммунизмын амжалтатайгаар байгуулагдажа байһан ушар эб найрамдалай, һалбаран хүгжэлгын замаар хүн түрэлтэнэй урагшаа дабшалтые нилээд түргэдхэхэ байна.

2. Советскэ Союз долоон жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд байхадаа, промышленна продукци гаргалгаар хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Европын эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронууд болохо Англида, Баруун Германида орходоо ехэ продукци бүтээн гаргадаг боложо, Европодо нэгэдэхи һуури эзэлдэг болохо юм.

Советскэ Союз 1965 ондо промышленностиин гол шухала зарим хэдэн продукци гаргалгаар США-с ахин гараха, тиигээд бусад продукци үйлэдбэрилгөөр США-гэй мүнөөнэй хэмжээндэ ойртохо байна. Тэрэ үедэ хүдөө ажахын гол шухала продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-гэй мүнөө үеын ... жэээ хүсэхэ байна.

СССР үйлэдбэриингөө темпээр булюу һайн ба... найнгаа ашаар 1965 оной һүүлдэ, багсаахада т... жэлэй үнгэрөөд байхада, үйлэдбэрилэгдэдэг пр... циин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэх... Тиимэһээ Советскэ Союз эгээл тэрэ үедэ, мүн на... шье продукци үйлэдбэрилгынгөө юрэнхы хэмжээ... мүн продукци гаргалгаар хүн бүхэндэ хүртэсын та... дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлхэ байна. Тиих... арад зонойнгоо байра байдалые бүхы дэлхэйн хү... нойхиһоо улам һайн болгохо юм. Эгээл тэрэ үедэ... циализм капитализмтай мүрысэхэдөө бүхэдэл... түүхэтэ илалта туйлаха байна.

3. Долоон жэлэй түсэб уласхоорондын ямар у... шанартайб гэбэл, энэ түсэбэй дүүргэгдээд байх... социализмын дэлхэйн системын хүсэниинь улам... хижэхэ болоно. Советскэ Союзай социалистическэ... хы гүрэнүүдтэй байгуулһан экономическа харил... улам бэхижүүлхэ гэжэ долоон жэлэй түсэб д... хараалагдана. Хэрбээ капиталистическэ гүрэну... үйлэдбэри түсэбгүйгөөр хүгжэдэг, кризис боло... монополистнуудай, буржуазна гүрэнүүдэй хоор... ехэ үрдилдөөн болодог һаа, социалистическэ дэл... системын экономиконь түсэбэй ёһоор хүгжэнэ, ... нууд хоорондохи аха дүүгэй барисаан бэхижэнэ, ... бэеынгээ дүй дүршэлтэй танилсана, экономиче... харилсааниинь улам һайжарна, бэе бэедээ ... ёһоор туһалалсана. Долоон жэлэй турша соо Со... скэ Союзай, мүн бүхы социалистическэ ороную... промышленность, хүдөө ажахы нилээд хүгж... арад зонойнь материальна, культурна хэмжээнь ... шэлхэ байна.

Долоон жэлэй түсэбэй дүүргэгдээд байхада, Сов... скэ Союз, мүн социализмын бүхы системэ бүхы ... хэйдэ гаргагдадаг промышленна продукциин ех... хэмжээе эзэлдэг болохо юм. Хэрбээ Совет орон 1... ондо дэлхэй дээрэ бүтээн гаргагдадаг промышле... продукциин оройдоол 3 процентһээ багые бүтээ... байгаа һаа, 1937 ондо 10 процентыень бүтээдэг б... һэн. Харин тиихэдэ, СССР 1958 ондо бүхы дэлхэй ... рэ бүтээн гаргагдадаг продукциин 20 шахуу процен... ень бүтээн гараһан байна. Социализмын бүхы си... мын оронууд дэлхэй дээрэ бүтээн гаргагдадаг п... мышленна продукциин гурбанай нэгэ хубиие мү... үедэ бүтээнэ. Социализмын оронууд 1965 ондо ... хэйн промышленна продукциин хахадһаа ехэнхиие... үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ багсаагдана. Тии... һээ энэ богонихон болзор соо дэлхэйн социалисти... кэ системэ капитализмын системые материальна ... зөөри бүтээн гаргалгаараа илажа урдань орохо юм.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэл... түсэбэй бэелүүлэгдэжэ эхилхэдэ, социалистическэ ... рэнүүдэй экономическа, научно-техническэ харилса... улам һайжаруулагдаха байна. Тиихэдэ дэлхэйн ... циалистическэ системын булюу һайн талые тон ... бөөр хэрэглэхэдэ туһалха, социалистическэ орон бү... нэй экономикын хүгжэлтые түргэдхэхэ байна.

Гүрэнүүдэй арадай ажахын дүтэрхы һалбарин... дые саашадань мэргэжүүлхэ, хоорондоо хамжан ажа...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

1959—1965 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ДААБАРИТА ТООНУУД

(КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэхэ элидхэлэй тезисүүд)

(Үргэлжэлэл)

...түсэб зохёоходоо бэе бэетэйгээ зүбшэн хэлсэбэл, ...алистическэ оронуудтахи ажал хүдэлмэриие зүб хубаарилха шэнэ арга боломжо бии болохо юм. ...бэриие зүбөөр хубаарилан хүгжөөхэ, социалистическэ гүрэн бүхэнэй национальна эрхэ байдалые ...даа абалсаха, мүн тэрэшэлэн социалистическэ лагериин хүгжэлтые хараадаа абалсаха гээшэ ...алистическэ бүхы гүрэнүүдэй үйлэдбэрилгын хүтүргөөр хүгжөөхэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн ...оно.

...ветскэ Союз уласхоорондын экономическа ха...саагаа жэл ерэхэ бүри һайжаруулна. Хэрбээ ...р 1946 ондо 40 оронуудтай худалдаа наймаа хэ...байгаа һаа, энэ үедэ 70 гаран оронуудтай худал... наймаа хэнэ. Гадаадын оронуудтай саашадаа ху...даа наймаа бүри ехээр хэдэг болохо гэжэ даабари...та тоонууд дотор хараалагданхай.

...58 онойхитой сасуулбал, Советскэ Союз 1965 он... социалистическэ гүрэнүүдтэй 1,5 дахин ехэ эд ба...андалдан абалсаха байна. Советскэ Союз эко...номикынгоо талаар һулашаг оронуудтай бүри һайн ...саатай боложо байна: СССР-най тиимэ оро...нуудтай 1953 онойхидо орходоо таба дахинһаа ехэ ...бараа 1957 ондо андалдан абалсаа. Советскэ ...дээрэ дурсагдаһан оронуудтай экономическа ...саагаа бүри һайжаруулха хүсэлэнтэй.

...кономическа, политическэ ямаршье байгуулалта... зарим гүрэнүүдтэ гадаадын гүрэнүүдтэй худал... наймаа эрхилхэ бүхы арга бии, оронууд хоорон... харилсаае һайжаруулхын тула бэе бэетэйгээ эд ...а андалдан абалсаха тон шухала байна ...Советскэ Союзай, капиталистическэ оронуудай ...ондохи худалдаа наймаанай харилсаан эли тодоор ...шэлэн харуулна. 1959—1965 онуудта СССР-тэ ам...н тайбан ажал эрхилхэ экономическа программа ...а Советскэ Союзай гадаадын худалдаа наймаае ...өөхэ үргэн ехэ зам нээжэ үгэхэ байна. СССР дэл... бүхы оронуудтай экономическа харилсаагаа һай...руулхаар, худалдаа наймаа эрхилхээр бэлэн байна. Советскэ Союзай ажалшад долоон жэлэйнгээ тү...э дүүргэхэдээ, бүхы оронуудай ажалшадай, уласхоорондын коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй хүдэл...шэдэй, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй үмэнэ интернацио...а уялгаа хэр эргээр дүүргэжэ байһанаа үшөө ...гэршэлэн харуулха байна.

...СССР-эй ажалшадай һанал хүсэлынь бүхы дэлхэйн ...шадай һанал бодолтой бүхыдөө тааралдана. Хүдэлмэришэн анги, бүхы түрүү хүн түрэлтэн СССР-тэй ...бүхы социалистическэ оронуудтахи коммунисти... байгуулалтые хараадаа өөрынгөө ерээдүйе ха... Дэлхэйн социалистическэ системэ бүхы оро...ажалшадай агуухэ түйлалтэ, омогорхо... болоно. Дэлхэйн ажалшад Советскэ Союзда, Хи...Арадай Республикада, бүхы социалистическэ ...байгуулагдажа байгаа шэнэ общественна ...дэмжэжэ, империалистнуудай хорото ...һаа амгаалхада интернацио...уялгаа дүүргэнэ гээшэ.

...СССР-эй, дэлхэйн социализмын системын хүгжэжэ, ...бадаржа байһанай ашаар капиталистиче...оронуудай хүдэлмэришэн анги, бүхы ажалшад ...байдал һайжаруулхын, эб найрамдалай, демо..., социализмын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. ...хуби заяанай ээзи болоһон ажалша араднай ...байгуулхы угаа ехэ арга боломжотой байһые ...харгадажа мүлжэгдэһэн арадууд Советскэ Союз... Хятадай Арадай Республикын, арадай демокра... бүхы оронуудай жэшээ дээрэһээ элээр харана. ...социалистическэ революци хадаа соёл болбосоро... ...адараан доройтуулдаг юм гэһэн манай дайса... ...номоой худал хуурмагые СССР-эй арадай ажа... хүгжөөгдэхэ долоон жэлэй түсэб, СССР-тэ, бүхы ...социалистическэ оронуудта социализм байгуулгаар ...амжалта элишэлэн харуулха байна. ...талал социализмын үедэ общество, хүн бүхы талаараа түргөөр урагшаа дабшаха байна, ...алына үйлэдбэри хүгжэхэ, ажалшадай байдал ..., наука, культура һалбаран бадарха байна. ...Советскэ Союз урдань гээгдэнги, үзэг бэшэг мэдэхэ ...хуу хүн зонтой гүрэн байһанаа социа...листическэ революциин илан мандаһанай ашаар ...риальна түрүү орон болоторо хүгжөө. Энэ ...ажалшадайнгаа материальна, культурна эрил...галгаар түүхын богонихон болзорто дэлхэйд ...гэгдэхэ һуурида гараха гэһэн зорилго урдаа ...н байна.

...ализмын дайсад СССР-тэ, мүн арадай демо... ...н оронуудта түйлагдаһан социалистическэ бай...лтын асари ехэ түйлалтые оронойнгоо ажалшад...юха аргагүй болоходоо эдэ илалтануудые бу...ар харуулна, мүн социализмын оронуудай ...ануудынь эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохёол...а гэһэншүүгээр худалаар шашаад, капиталисти... системын яра шархые ажалшадһаа нюухые ...одог байна. Социализмын дайсад «хүйтэн дай... аюулые ехэ болгоһоной, яаралтайгаар зэбсэгжэ... дэлхэйн бүмбэрсэгэй ямаршье хубида дай үүс...эй, өөрынгөө оронуудтахи реакциие шангадхаһа...

най үндэһөөр капиталистическэ системые абарха һанаатай.

Советскэ Союзай, мүн социалистическэ бусад оронуудай амжалта нэгэшье хүниие айлган һүрдөөнэгүй, харин арадуудай аюулгүй байдал, эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ ашатай туһатай байна.

6. Империалистнуудай элдэб ааша гаргажа, буу зэбсэг түхеэржэ, хүн зониие хайра гамгүйгөөр алаха хюдаха гэһэн заналта хэжэ байһан мүнөө үедэ Советскэ Союзай арадай ажахын долоон жэлэй түсэб эб найрамдал сахиха, бэхижүүлхэ хүсэтэ зэбсэг болохо байна.

Коммунистическэ байгуулалтын мүнөө үеын шэнэ шатада асари ехэ зорилгонуудые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула эб найрамдал хангаха гээшэ зайлашагүй шухала байна. Гадаадын гүрэнүүдтэ дайгаар орохо, уласхоорондын байдалые түгшүүрилтэй болгохо, эзэрхэг түримхэй дай үүсхэхэ ниитын тиимэ хүсэнэй Советскэ Союзда, дэлхэйн бүхы социалистическэ системэдэ үгы байһыень долоон жэлэй түсэб үшөө дахин гэршэлэн харуулха байна.

Советскэ Союз социалистическэ бусад оронуудтай хамта эб найрамдал хамгаалхын түлөө, һандарал ехэтэй шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэн шангаар тэмсэнэ. Буу зэбсэг бүхыдэнь хуряаха тухай, ядерна зэбсэг бүтээхэ, ашаглаха ябадалые хорихо тухай, Европодо аюулгүй байдал хангаха тухай дурадхалнуудые Советскэ правительство олон дахин оруулһан байгаа. Энэнь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ юм. Ядерна зэбсэг туршалгые хаа хаанагүй болюулхын түлөө Советскэ Союз шангаар тэмсэнэ.

Социализмын оронууд эб этэйгээр, амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһууха политика баримтална. Социализмын оронууд иимэ политика еаг үргэлжэ ябуулдаг байна. Яахадааб гэхэдэ эб найрамдалай политика социалистическэ обществын хуули ёһонтой зохилдоно. Эб найрамдалай политика социализмын хуули ёһонтой таһаршагүй холбоотой юм, тэрэшэлэн эзэрхэг түримхэй, дайн байлдаанай политика империализмын хуули ёһонтой мүн лэ таһаршагүй холбоотой байна.

Долоон жэлэй түсэб хадаа амгалан ёһоор экономикоёо хүгжөөхын тула мүрысөө эмхидхэхэ тухай капиталистическэ гүрэнүүдтэ Советскэ Союзай дурадхаһан бодото дурадхал мүн болоно. Яахадааб гэхэдэ Советскэ Союз буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээхэ тушаа мүрысөө эмхидхэхэ дурагүй юм. Харин тиихэдэ баруун оронуудай империалистическэ зонхилогшод буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрхэ тушаа мүрысөө эмхидхэхые хүсэдэг. Совет арадые дайгаар айлган һүрдүүлхын аргагүй юм. Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, наукын хүдэлмэрилэгшэдэй эршэтэ ажал, Советскэ Армиин хүсэ шадалай ехэ болоһон ушар, бүхы социалистическэ лагериин хүсэ шадалай бэхижэһэн ушар хадаа дай эхилхэ гэһэн империалистнуудай һанаашалгые буруутуулха байна.

Долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдээд байхада, дэлхэйн социалистическэ системын экономическа, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалынь саашадаа улам бэхижэхэ, нэгэдэлынь улам батажаха байна. Мүн энэ түсэбэй бэелүүлэгдээд байхада, дай һүжэрөөгшэдтэ шэнэ, туйлай ехэ һаад ушаруулагдаха болоно, мүнөө сагта дайн байлдаа зайсуулжа болохо юм гэһэн КПСС-эй XX съездын, марксистско-ленинскэ заабариин зүб байһаниинь үшөө дахин тодорхо байна.

7. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб хадаа манай орон дотор коммунизм байгуулха ленинскэ һургаалай бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһые, марксизм-ленинизмын һургаалай хамагые илагша хүсэн болоһые гэршэлэн харуулна гээшэ.

Үнэн зүб юумэн ажал хэрэг дээрэ тодордог юм гэжэ марксизм-ленинизм һургана. Коммунистическэ партиин ленинскэ генеральна хараа шугамай зүб байһые СССР-тэхи коммунистическэ байгуулалтын амжалта толотомо һайнаар гэршэлэн харуулна. Хэдэ хэдэн оронуудта болоһон социалистическэ революци, социалистическэ байгуулалта хоорондоо дүтэрхы гол хуулиин үндэһөөр хүгжэдэг юм гэһэн марксистско-ленинскэ теориин агуухэ хүсэтэй байһые долоон жэлэй түсэб элеэр гэршэлхэ байна.

Гэхэтэй хамта капитализмын доройтон муудажа байһан ушар капиталистическэ байгуулалтын дорой муу, хархис шэнжэ шанартай байһыень, капитализмые «нэгэ бага һайжаруулха», гоёохо гэһэн реформистнуудай, ревизионистнуудай аша үрэгүй һэдэлгые, капитализмын яра шарха, хоорондохи зүрилдөөе балартуулха һэдэлгэ эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ гээшэ. Марксизмын һургаалые хооһон хубхай, худал хуурмаг болгохые, социалистическэ оронуудай аха дүүгэй хани барисаа муудхаахые оролдодог ревизионистнуудай һэдэлгэнь буруу һүрэхэ байна.

Долоон жэлэй түсэб хадаа буржуазна идеологидо, уласхоорондын реформизм, ревизионизмда шанга сохилто болоно гээшэ.

Социализмын эрид шууд урагшаа дабшаха байһые, капитализмтай амгалан ёһоор мүрысэхэдөө заатагүй илаха байһые хоёр системын мүрысөөнэй экономическа, политическэ дүнгүүд, тэдэ хоёр системын саашаашье хүгжэхэ арга боломжо гэршэлэн харуулха байна.

хэрэг улам нарижуулан һайжаруулхын тула һүүлэй үедэ үндэһэн шухала хэмжээнүүдые абаһан байна. Тэдэнэй гол шухалань гэбэл: промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн һайжаруулһан, экономическа захиргаанай районуудта арадай ажахын Соведүүдые бии болгоһон, союзна республикануудай, нютагай зургаануудай, предприятинуудай эрхые үргэдхэһэн, түсэблэлгын эмхи зургаануудые шэнэдхэһэн ба бэхижүүлһэн, арадай ажахын холын хараата түсэбүүдые зохёоһон, машинно-тракторна станцинуудые шэнэдхэн хубилгаһан, колхозно байгуулалтые саашадань ехээр хүгжөөхэ хэмжээ абаһан, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын гурим хубилгаһан, нэгэ янзын сэн тогтооһон, профсоюзуудай эрхые үргэдхэһэн, хүдэлмэрииень шэнэдхэн һайжаруулһан ябадал гэхэ мэтэ болоно.

Эдэ бүгэдэмнай коммунистическэ байгуулалтые сэхэ хүтэлбэрилхэ ябадал ажалша олониитын зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлые ехээр хүгжөөхэ хэрэг хоёрые зүбөөр зохилдуулдаг демократическа централизмын ленинскэ гол ёһонуудай илалта болоно.

Партимнай арадай ажахын эгээн шухала һалбаринуудые һайн кадрнуудтай болгон бэхижүүлээд, соёл сурталайнгаа хүдэлмэриие коммунистическэ байгуулалтын тодорхой зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зорюулжа нилээд һайжаруулаа.

2. КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын үзэмжэдэ табигдаха, СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд коммунизмын замаар дабшагша манай ороной хүгжэлтэдэхи шэнэ шатые элирхэйлэн харуулна. Партимнай коммунистическэ байгуулалтын агуухэ түсэбүүдые зохёоходоо, эдэниие амжалтатайгаар бэелүүлхэ шиидхэхы эшэ нүхэсэл болохо арад түмэнэй зохёон байгуулхы эршэ зоригой барагдашагүй булагые үндэһэ болгоно. Партиин, тэрэнэй нютагуудтахи организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, олониитэтэй холбоо барисаагаа улам саашадань үргэдхэн бэхижүүлхэ, тэдэниие гэгээрүүлхэ, эмхидхэхэтээ хамта тэдээнһээ ходо һургаал абаха, дүй дүршэлыень согсолхо, дэлгэрүүлхэ шухала байна. «Түрүү отряд, организаци хадаа улад зоной эрилтэ хангахын, зүб **мэдэрэгдэһэн** хүсэлыень элирхэйлхын тула олониитын дунда ходо хүдэлхэ, энэ хэрэгтэ тэдэнэй хамаг һайн хүсые элсүүлхэ, зонтой холбоо барисаан хэгдэнэ гү, эдэбхи үүсхэл гаргагдана гү гэжэ алхам бүхэндөө нарин шангаар, үнэн зүбөөр шалгаха ёһотой. Түрүү отряд гээшэ тиигээд, **тиигээд лэ** байхадаа олониитын хүсэлые элирхэйлэн, эмхинүүдыень һурган, ушар ёһо мэдэхэ ангиин политикын замаар тэдэнэй **бүхы** ажал-ябуулгые шэглүүлэн, тэдэниие хүмүүжүүлжэ, гэгээрүүлжэ шадаха байна» гэһэн агуухэ Ленинэй захяае ходо һанажа ябаха ёһотойбди (Зохёолнуудай 19-дэхи том, 368 нюур).

Долоон жэлэй түсэбэй амжалтатай дүүргэлтэ предприятинууд, барилганууд дээрэ, колхозууд, совхозуудта, эрдэм наукын эмхи зургаануудта, партийна, советскэ, ажахын, профсоюзай болон комсомолой организацинуудаар шиидхэгдэхэ байна. Энээнтэй дашарамдан, үйлэдбэриин даалгабаринуудые гүйсэдхэлгэдэ олониитые элсүүлэн хабаадуулха уялгатай партийна эхин организацинуудай үүргэ бүри ехэ болоно. Партийна организаци бүхэн олониитын дунда ябуулагдадаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин формые саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулха, ороной үмэнэ табигдаһан зорилгонуудай шухала удха шанарые ойлгодог байхаар, гүрэнэй болон ажалай журамые нарин шангаар сахидаг байхаар совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, түсэбтэ даалгабаринуудые предприятинуудай, барилгануудай, колхозуудай, совхозуудай дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө, оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө бүхы коммунистнуудай эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ябадал туйлаха зэргэтэй.

3. Долоон жэлэй түсэбөөр табигдаһан агуухэ зорилгонууд ямар эрилтэ табинаб гэхэдэ, ажалша олониитын коммунистическэ болбосоролые улам дээшэлүүлхэ, манай кадрнуудые, бүхы совет хүнүүдые марксистско-ленинскэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэг улам һайжаруулха шухала байна. Партиин ябуулдаг соёл сурталай хүдэлмэриин бүхы арга хэрэгсэлнүүд—пропаганда, агитаци, хэблэл, радио, эрдэм ухаан, литература, искусство — коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ зорюулагдаха ёһотой. Соёл сурталайнгаа хүдэлмэриие тодорхой зорилго шиидхэхэ ябадалтай нягтаар холбохо, КПСС-эй теори болон дүй дүршэлые коммунистнуудай шэнжэлэн шудалха ябадал хангаха, политическэ һэримжэеэ дээшэлүүлхэ, буржуазна үзэл сурталда, элдэб эсын ревизионистска үзэл бодолнуудта эсэргүү, эбсэшэгүй шанга тэмсэл ябуулха хэрэгтэй. Бүхы хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд пропаганда болон агитациин хүдэлмэридэ бэеэрээ эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой. Олониитые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй өөһэдөө хабаадаагүй һаань, ёһото политическэ ажал-ябуулгашье, эмхидхэлэй хүдэлмэришье бүтэхэгүй гэжэ Ленин зааһан юм.

Марксизм-ленинизмдэ үнэн байдаг, научна коммунизмын теориие шадамараар хэрэглэдэг, хүгжөөдэг туладаа Коммунистическэ партимнай хүсэтэй юм. Марксизмын үндэһэ һуури табигшад коммунизмын зайлашагүй илаха ёһотой байһые шэнжэлэн тодоруулаад, социализм болон коммунизм байгуулха гол хуули ёһонуудые элирүүлээ. Гэхэ зуура тэдэнэр коммунистическэ общество байгуулха тодорхой зам, арга методүүдые бүхы талаарнь тодорхойлхо зорилго табяагүй, табихашье арганьгүй байгаа.

Обществын хүгжэхэ хуули ёһонуудые мэдэхэ, олониитын дүршэл шадабариие гүнзэгыгөөр шудалха гээшэ марксистско-ленинскэ теориие шадамараар хүгжөөхэ, ажабайдалһаа эшэтэй теоретическэ, бодото ябуулгада угаа ехэ удха шанартай шэнэ асуудалнуудые шиидхэхэ арга боломжо манай партида, бүхы аха дүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудта олгоно. Манай орон дотор коммунистическэ байгуулалта бэелүүлхэ программые тодорхойлон зохёоһон КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд марксистско-ленинскэ теориие шадамараар хүгжөөлгын тодорхой жэшээ болоно.

Совет гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, промышленность болон хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, эрдэм, техникээ һалбаруулха, арад түмэнэй ажана байдалые саг үргэлжэ һайжаруулха, социалистическэ демократиие хүгжөөхэ, хүдэлмэришэд болон таряашадай холбоо барисаае, СССР-эй арадуудай хани барисаае улам бэхижүүлхэ зорилготой шухала хэмжээнүүд һүүлэй үедэ манай орон дотор бэелүүлэгдээ. Партиин хараалан бэелүүлһэн эдэ хэмжээнүүд ажал хэрэгэй, мүн теоретическэ талаараа ехэ удха шанартай байна. Партимнай ерээдүйдэ дабаха шэнэ замуудые зоримгойгоор тодорхойлжо байнхай. Эдэ бүгэдэн дотор марксизм-ленинизм бодото дээрээ бэелүүлэгдэнэ, теори практика хоёрой таһаршагүй нэгэдэл, теориие коммунистическэ байгуулалтын дүй дүршэлөөр улам баяжуулха ябадал хангагдана.

Партимнай марксизм-ленинизмые шадамараар хүгжөөнэ, хүдэлмэридөө хуушанай, хэрэгээ болиһон формо ба арга методүүдые баримталаад һаладаггүй, партиин ленинскэ генеральна хараа шугам бэелүүлхэдэ эсэргүүсэдэг, хүдэлсэгүй хүжүүн хүнүүдтэ эсэргүү эрид шанга тэмсэл ябуулна. КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленум партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой, Булганинай, эдээнтэй нүхэсэһэн Шепиловэй бүлэгые элирүүлэн бута сохёо, эдэнэр партиин ленинскэ генеральна хараа шугамда эсэргүү, КПСС-эй XX съездын баталан абаһан политическэ хараа бодолдо эсэргүү, партиин хүтэлбэрилхы үүргэдэ эсэргүү тэмсэл ябуулһан, бүлэг можо боложо, эб таһалха ябадал гаргаха замда хадууран ороһон байгаа. Партида харша энэ бүлэгэйхид шэнэ, залууг газар элдүүрилэн ашаглаха, арадай ажахые, илангаяа хүдөө ажахын үйлэдбэриие түсэблэлгын хэрэг шэнэдхэн хубилгаха, промышленность болон барилгые бүри һайнаар хүтэлбэрилхэ гэхэ мэтэ имагта шухала болоһон хэмжээ-ябуулганuудта эсэргүүсэдэг, ажалшадай ажана байдалые улам һайжаруулха зорилгоор партиин хараалһан хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүүсэдэг, тэрэшэлэн уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга байдалые һуларуулха, эб найрамдалай хэрэг бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондын харилсаа холбооe хүгжөөхэ, хани барисаае батадхахын тула партиин бэелүүлдэг гадаадын политическэ хараа бодолдо эсэргүүсэдэг байгаа. Партида харша энэ бүлэгые замһаа зайсуулан хаяад, партимнай өөрынгөө зэргэдэхи ленинскэ нэгэдэлые бүри ехээр бэхижүүлээ, марксизм-ленинизмын агуухэ туг доро хэзээ хэзээнэйхиһээ нягтаар жагсаагаа.

4. Манай гүрэниие бүри бэхижүүлхэ, тэрэнэй ажахын-эмхидхэлэй, культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам үргэдхэхэ ябадал СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ тон шухала дүхэм нүхэсэл болоно. Парти, правительствомнай советскэ демократиин саашанхи хүгжэлтэ хангахын, социалистическэ хуули ёһые бэхижүүлхын тула һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые абаһан байна.

1958 оной март һарада СССР-эй Верховно Соведые һунгаһан һунгалта социалистическэ демократиин илан мандаһанай үлэмжэ тодо гэршэ жэшээ болоо. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн, арадай кандидадуудта 133 миллион хүн — бүхы һунгагшад бултадаа шахуу дуугаа үгэһэн байгаа. СССР-эй Верховно Соведые һунгалгын гайхамшагта дүнгүүд, промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн һайжаруулха, колхозно байгуулалтые бүри ехээр хүгжөөхэ зорилготой шухала шухала хэмжээнүүдые бүхы зоной зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүд юу харуулааб гэхэдэ, манай ленинскэ партиин политикые ажалша олониитын нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг, ехээр һайшаадаг байһые, Коммунистическэ партияа тойрожо Советскэ Союзай бүхы арадуудай нягтаар нэгэдэнхэй, эбдэршэгүй батаар эмхидэн жагсанхай байһые тон эли тодоор гэршэлэн харуулаа.

Гансал социалистическэ, үнэхөөрөө арадай демократи ажалшадай шадабари бэлигые элирүүлжэ, арад түмэнэй зохёон байгуулхы эршэ зоригой барагдашагүй баялигые хүсэд дүүрэнээр бадаруулжа шадаха байна. Олониитын эдэбхи хэшээлэй ехэ байха тума, коммунистическэ байгуулалтын зорилгынь ехэ байха тума, социалистическэ гүрэнэй эмхидхэхы ажал-ябуулга бүри үргэн далайсатай, коммунистическэ байгуулалтада тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ үшөө ехэ болоно.

Коммунизм тээшэ манай обществын дабшаһанай зэргээр ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй зүгһөө ажахын, соёл культурын хэрэгые хүтэлбэрилдэг хүдэлмэринь бүри үргэн далайсатай боложо байнхай. Республика, хизаар, область, город, район, посёлок болон сомонуудай Соведүүд промышленна предприяти ба барилгануудай, колхозууд, совхозуудай долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые дүүргэхын тулада ябуулха хүдэлмэриинь тон шухала асуудалнуудые үдэр бүри шиидхэхэ, үйлэдбэрсэ хүгжөөн дэбжээхын тулада бүхы арга боломжонуудые, нютагай нөөсэ баялигые хүсэд бүринөөр ашаглаха ябадал туйлаха, ажалшадай ажана байдал, соёл болбосоролые улам дээшэлүүлхын, гэр байра, культурно-ажаһуудалай барилга хэхэ түсэбүүдые дүүргүүлхын тулада оролдохо, дороһоо гараһан үүсхэлые хүгжөөхэ ба дэмжэхэ ёһотой. Эдэ зорилгонуудаа шиидхэхын тулада, Соведэй зургаанууд олониитэтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ, нобшо ба хойрог ябадалай үлэгдэлнүүдые эрид шууд усадхан зайсуулха, гүрэнэй, ажахын аппарадые гаргаша багатай, бүри һайнаар хүтэлдэг болгохо уялгатай.

Промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн хубилгаһан дүй дүршэл, хүтэлбэреэ үйлэдбэридэ ойротуулһан ушар юу харуулааб гэхэдэ, советскэ, ажахын болон бусад организацинуудай захиргаанай аппарадые нилээд хороохо, сомор болгохо угаа ехэ арга боломжо бии байна. Мүнөө байһан аппарадай зарим хубиие тушаалдахысаань хороохо гэгдэнэ бэшэ, харин түб газарай, нютагуудтахи захиргаанай аппарадые бүри эршэмтэй һайнаар хүдэлдэг, шадабари мэргэжэл түгэс, гаргаша багатай болгохын тула нилээд сомородхохоор тодорхой хэмжээнүүдые абаха тухай хэлэгдэнэ. Манай кадрнууд улам ургажа, ажахы болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ ехэ дүй дүршэлтэй болоһон мүнөө сагта центральна, республиканска, хизаарнуудай, областьнуудай, городуудай, районуудай советскэ ажахын органуудтахи, ажахын управленинүүд, трестнүүдтэхи промышленностиин, транспортын, худалдаа наймаанай, хэлхеэ холбооной предприятинуудтахи, барилганууд, колхозууд, совхозууд болон РТС-үүдтэхи захиргаанай аппарадые нилээд хороохо, тэндэһээ сүлөөрһэн хүдэлмэрилэгшэдые үйлэдбэридэ эльгээхэ арга боломжо бии байна. Эдэ бүгэдэмнай аппарадаа хороохо зэргээр, мүн шэнэдхэн эмхидхэхэ зэргээр, алба захиргаанай һалбаринуудые бэхижүүлхэ зэргээр гол түлэб бэелүүлэгдэхэ ёһотой.

Иимэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхэдээ, захиргаанай аппарадай гаргашые нилээд хороохо, хүтэлбэриие үйлэдбэридэ бүри ехээр дүтэлүүлхэ, хүтэлбэриин шанарые улам һайжаруулха байна. Энээнтэй зохилдуулан партийна, профсоюзай, комсомолой,

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

VI. Коммунистическэ парти—коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ совет арадые хүтэлдэг, эмхидхэдэг хүсэн мүн

Социалистическэ промышленность, хүдөө ажа...рдэм ухаан болон соёл культурые хүгжөөхэ, ...шадай ажана байдал улам һайжаруулха хэрэг...лагдаһан асари ехэ амжалтанууд—совет ара...эшэ сусашагүй зохёон байгуулхы ажалай аша ...Ленинэй генеральна хараа шугамые сэхэ шууд ...лдэг Коммунистическэ партиин политическэ, ...хэлэй угаа ехэ ажал-ябуулгын аша үрэ мүн.

...ПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ...шууд бэелүүлһэнэй ашаар коммунистическэ бай...лтын түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ, оро...гүрэн түрын, олониитын, ажахын, соёл гэгээрэлэй ...ажал хэрэгтэ партиин дүүргэдэг хүтэлбэрилхы ...нь бүри дээшэлээ, Советскэ Союзай Ком...мунистическэ партиин нэгэдэл болон эмхидэл ...бэхижээ. Партимнай арад зонтоёо үшөө ойро ...болоо, олониитэтэй холбоо барисааниинь хэм...жэгүй ехээр үргэдхэгдөө, бэхижээ, бүхы ажал...ай дунда ябуулдаг политическэ, эмхидхэлэй хү...дэлмэриинь дүй дүршэл баяжаа. Ленинскэ Централь...на Комитет, нютагуудтахи партийна организацинууд ...нэгэн хүнүүдтэ шүтэн һүгэдэдэг ябадалай ...олонгуудые үндэһөөрнь усадхан, партиин дотоодо ажабайдалай ленинскэ ёһо гуримые, партийна, гүрэнэй хэрэг хамтын хүсөөр хүтэлбэрилхэ гэдэг ленинскэ гол ёһые һэргээхын, саашадань хүгжөөхын түлөө эрид шууд тэмсэһэн байна.

Манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет коммунистическэ байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэхэдээ хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенцитэй ходо зүбшэдэг, тэдэнэй дүй дүршэл, шадабари мэргэжэлые түшэг болгодог, дурадхал болон шүүмжэлхы ажаглалтануудтань анхаралтайгаар хандадаг байха юм. Гүрэнэй, ажахын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин шухала шухала асуудалнуудаар гаргагдаха хуулиин проектнүүдые бүхы арад зондо зүбшэн хэлсүүлхэ, арадай ажахын, эрдэм ухаанай, соёл культурын элдэб һалбаринуудта ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй зүблээнүүдые зарлаха, ороной ажабайдалда хабаатай шухала асуудалнуудаар ажалшадта хандаха гэхэ мэтын хэмжээ-ябуулганууд партиин хүдэлмэридэхи ёһо гурим болоод, олониитэтэй холбоо барисааень улам бэхижүүлээ.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, арад түмэнэй агуухэ хүсэндэ түшэглэн, партимнай арадай ажахые хүтэлбэрилхэ

1959—1965 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ДААБАРИТА ТООНУУД

(КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэхэ элидхэлэй тезисүүд)

(Түгэсхэл)

мүн бусад ниитын организацинуудай аппарадые шэнэдхэн хубилгаха, хороохо хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ ёhотой.

5. Өөрынгөө зэргэдэ 60 миллион үлүүтэй хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые нэгэдхэдэг, ниитын эгээн ехэ организаци болохо профсоюзууд СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ үргэн олон ажалшадые элсүүлэн жагсааха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ ёhотой. Энээнэй бүхы ажал-ябуулгань партиин зүгhөө залан ударидагдадаг, коммунизмын түлөө тэмсэгшэ арад түмэнэй баатар габьяата тэмсэлтэй нягта холбоотой байдаг. Профсоюзай организацинууд hүүлэй үедэ ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ олониитые бүри олоор элсүүлэн хабаадуулдаг, ажалай нормо тогтоохо, түлөөhэ тодорхойлхо гэхэ мэтэ үйлэдбэриин асуудалнуудые hайнаар шиидхэдэг, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэдэг болоо. Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай ажалай, ажаhуудалай услови hайжаруулха, гэр байра барилгын программа дүүргэхэ, ажалшадай ажана байдал улам hайжаруулха зорилготой хэдэ хэдэн хэмжээ бэелүүлхэ талаар профсоюзуудай эдэбхи үүсхэл эли бодо ехэ болоо.

Долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаhан коммунистическэ байгуулалтын агууехэ программые бэелүүлхын түлөө тэмсэл профсоюзна организацинуудай эгээн шухала зорилго болоно. Эдэ организацинууд гүрэнэй даалгабаринуудые предприяти бүхэндэ дүүргүүлхэ, үлүүлэн дүүргүүлхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиие, бүхы ажалшадые элсүүлэн хабаадуулха, манай орон дотор коммунизм байгуулгын шалгарhан метод болоhон социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй. Саг үргэлжэ хүдэлхэ үйлэдбэриин зүблөө, хүдэлмэришэдэй, суглаа, ажахын болон профсоюзай эдэбхитэдэй суглаа зарлаха мэтээр үйлэдбэреэ хүтэлхэ хэрэгтэ олониитые хабаадуулха формонуудые бүри үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Профсоюзууд хадаа хүдэлмэришэд, алба хаагшадые гэр байраар, ажаhуудалай хэрэглэмжээр хангаха хүдэлмэреэ улам hайжаруулха, үйлэдбэридэхи ажалай түлөөhые, гэр байра бариха түсэбэй дүүргэлтые, гэр байра хубаалгые, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдэй хүдэлмэриие, ажалшадта медицинскэ, коммунальна туhа хүргэхэ хэрэгые бүри наринаар хинан шалгаха ёhотой.

Профсоюзай организацинууд олониитын дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие улам hайжаруулха, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэдэг, коммунизмын hургуули болохо үүргэеэ, ажалшадай дунда советскэ патриотизм нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, дутуу дунданuудтай эбсэшэгүй, ажалда, ниитын зөөридэ социалистическэ ёhoop хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ, үйлэдбэриин новаторнууд болон түрүүшүүлые дэмжэхэ, тэдэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, голодоhо гаргагшадта, ажалhаа гээгдэгшэдтэ, лодырьнуудта эсэргүү олониитын зэбүүрхэлые толгойлхо үүргэеэ бүри hайнаар дүүргэхэ уялгатай.

Хулигаантадаг, архидадаг, эдилгэ абадаг, хонжоо хэдэг, мүн бусад хуушанай муу муухай үлэгдэлнүүдые—социалистическэ обществодо харша бүхы үзэгдэлнүүдые үндэhөөрнь үгы хэхэ ябадалда профсоюзай организацинууд партийна, комсомолой организацинуудтай хамтадаа онсо анхарал хандуулха зэргэтэй.

Үргэн олон эдэбхитэдтээ түшэглэн, профсоюзуудай гэшүүдэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулан, эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриин шанарые улам hайжаруулаад лэ байбал, профсоюзуднай өөhэдынгөө зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха.

6. Өөрынгөө зэргэдэ 18 миллион хүбүүд, басагадые нэгэдүүлhэн ленинскэ комсомол коммунистическэ байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ хододоол партиин үнэн туhалагшань байдаг. Комсомол болон совет залуушуул шэнэ, залууг газар элдүүрилэн ашаглаха, ороной Зүүн зүгтэ шухала шухала предприятинуудые бариха, хара металлургиин, нүүрhэнэй ба химическэ промышленностиин предприятинуудые яаралтай түргэнөөр бодхоохо гэхэ мэтэ гүрэн түрын шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ hүүлэй үедэ онсо ехэ үүргэ дүүргээ. Тиихэдэнь партиин уряада хүндэтэйгөөр харюусадаг совет залуушуулай дайшалхы зориг, суртал бодолой нягта нэгэдэл, коммунистическэ ушар ёhо мэдэхэ ябадал харагдаа. Парти, араднай оронойнгоо хүбүүд, басагадай баатар габьяата ажалые үндэрөөр сэгнэнэ.

Совет залуушуул партиингаа этигэл найдабаряар зоригжон жэгүүртээд, тэмсэл болон ажал хэхэдээ улам ургажа, зоригжожо байдаг. Манай залуушуул шэнэ байдал зохёон байгуулха хэрэгэй асари ехэ зол хубиие үзэжэ, оюун бодолой талаараа улам баяжана, революционно хатуужал олоно, совет хүнэй ажабайдалдахи эгээл шухала, эгээн хүндэтэй юумые — обществынгоо аша туhада ажаллаха ябадалые сэгнэжэ, дурлажа hурана.

Манай гүрэнэй хүгжэлтын энэ шатада комсомолой, бүхы совет залуушуулай үмэнэ бүри гайхамшаг зорилгонууд табигдаад байна. Коммунизм байгуулха асари ехэ программа хадаа манай хүбүүд, басагадай үүсхэл, эдэбхиеэ гаргаха заха хизааргүй ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ. Манай ороной комсомолшууд, бүхы хүбүүд, басагад Сибириин, Хойто Зүгэй, Алас Дурна зүгэй, Казахстанай байгаалиин баялигые шэнжэлэн ашаглахын тулада бүри эршэмтэйгээр хүдэлжэ орохо ёhотой. Промышленнэ, гэр байрын, культурно-ажаhуудалай барилгада, социалистическэ хүдөө ажахыгаа улам хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ, хүндэ индустриин онсо шухала барилгануудые шефтэ абаха хэрэгтэ комсомол олоороо, эдэбхитэйгээр хабаадаха ёhотой. Комсомолшууд саашадаашье үндэр бүтээсэтэй, шэн зоригто ажалай эрхим жэшээнүүдые бүхы залуушуулда харуулха ёhотой.

Коммунизм гээшэмнай хүниие оюун бодолой, бар хүсэнэй талаарнь бүрин хүгжөөхэ ябадал хангахаар хараална. Тиимэhээ залуушуулай коммунистическэ бодолой бүридэлгэдэ, коммунистическэ общество байгуулха эдэбхитэй, ушар ёhо мэдэхэ, Эхэ орондоо заха хизааргүй ехээр дурладаг, тэрэнэй дайсадта зэбүүрхэдэг хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёhотой. Залуушуул ажалаа hуралсалтай шадамараар, оролдосотойгоор зохилдуулан эмхидхэхэ, мүнөө сагай эрдэм ухаанай хэмдэ хүрэнхэй байха, социалистическэ соёл культурын туйлалтануудые шудалха ёhотой. Совет залуушуулые ажабайдалда, ашагтай туhатай ажалда бэлдэдэг совет hургуули ургажа ябаа залуу үетэниие коммунистическэ ёhoop хүмүүжүүлгын хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Арадай гэгээрэлэй хэрэгые шэнэдхэн хубилгаха гэжэ партиин хараалhан хэмжээ-ябуулгада ленинскэ комсомол эдэбхитэйгээр хабаадаха ёhотой. Һургуули үйлэдбэри хоёрой хоорондын холбооe улам бэхижүүлхэ, пионернүүд болон hургуулиинхидые хара хүдэлмэридэ дуратай, хүндэлдэг байхаар, эрдэм, техникэ шудалха гэжэ, бэе махабадаа хатуужуулан болбосоруулха гэжэ оролдодог байхаар хүмүүжүүлхэ шухала.

Долоон жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэл хадаа олониитэ залуушуулай дунда комсомолой зүгhөө ябуулагдадаг эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ходо нарижуулан hайжаруулхые эринэ. Комсомолой организаци бүхэн дайшалхы шадабаритай, эдэбхи үүсхэлтэй, бүхы залуушуултай нягта холбоо барисаатай коллектив байхань шухала. Партиин хүтэлбэри комсомолой хүсэ шадалай, зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлэй эшэ үндэhэн болоно. Комсомолой организацинуудай улам ургаха, бэхижэхэ хэрэгтэ коммунистнууд ходо анхарал оролдолго гаргаха, залуушуулай дунда ябуулдаг хүмүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэлмэреэ hайжаруулхадань туhалха, ажахын, соёл культурын шухала шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ элсүүлэн хабаадуулха ёhотой.

7. Социализмын илаhанай ашаар Советскэ Союзай социализмhаа коммунизмда удаа дараалан орохо түүхэтэ шэнэ үе эхилээ. Советскэ Союзые ойрын 15 жэл соо хүгжөөхэ холын хараата түсэб хадаа коммунизмда оролгые түгэсхэхын тула шухала эрхэ байдал хангахаар хараална. СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбые бэелүүлгэ коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури хангаха шиидхэхы шата болохо байна.

Партимнай коммунизм байгуулха, асари ехэ түсэбүүдые хараалха зуураа, эдэ түсэбүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байhанда этигэнэ. Орон дотернай шухала бүхы арга боломжын хангагдаhан тууладань, коммунизм байгуулха замаар шэнэ ехэ алхам хэжэ шадаха байнабди. Техническэ талаараа хүгжэнхэй, хүсэн түгэс социалистическэ индустритай, улам дээшээ урган дэбжэжэ байгаа оньhожоруулагдаhан томо хүдөө ажахытай болонхойбди. Промышленность болон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн хубилгаhан, эрдэм болон техникые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалта туйлаhан, ороной байгаалиин барагдашагүй баялигуудай, элшэ, хүсэ абаха заха хизааргүй ехэ арга боломжын бии байhан ушар ехэ нөөсэ баялигуудые бүри хүсэд дүүрэнээр, үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, СССР-эй арадай ажахын бүхы hалбаринуудые түргөөр хүгжөөхэ ябадал хангана.

Коммунистическэ общество байгуулха хэрэг—олон миллион арад зоной эдэбхи үүсхэл түгэс ажал-ябуулга мүн болоно. Совет арад долоон жэлэй шэнэ түсэбые имагта шухала, түрэл хэрэгтэ тоолон хүлеэжэ абаад, тэрээниие дүүргэхын тулада асари ехэ эдэбхи, эршэ зориг, үүсхэл гарган ажаллаха байhаниинь дамжаггүй. Арадай ажахые хүгжөөхэ эгээн орёо зорилгонуудые шадабаритайгаар, амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха гайхамшаг кадрнууд манай орон дотор бии. Манай ленинскэ парти хэзээ хэзээнэйхиhээ бата бэхи, нягта эмхидхэлтэй болонхой. Манай парти олониитые нэгэдхэн эмхидхэжэ, хараалагдаhан уг зорилго тээшэ тэдэниие үнэн зүб замаар хүтэлжэ ябана.

Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй гол зорилго юуб гэхэдэ, арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй дүүргэлтые хангажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бүри ехээр бэхижүүлхэ, арад түмэнэй баялиг болон соёл болбосоролые үшөө дээшэнь үргэхэ ёhотой байна. Партимнай энэ түүхэтэ зорилгоёо амжалтатайгаар шиидхэхын туладa, хүтэлбэри хангаха ленинскэ ёhо гуримуудые үндэhэ болгон, саашадаашье олониитэтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ, өөрынгөө зэргэдэхи нэгэдэлые саг үргэлжэ бэхижүүлхэ, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө партийна организаци бүхэнэй, бүхы коммунистнуудай үүсхэлые бадаруулха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ, коммунистическэ байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ Соведүүдэй, профсоюзуудай, комсомолой үүргые бүри ехэ болгохо ёhотой.

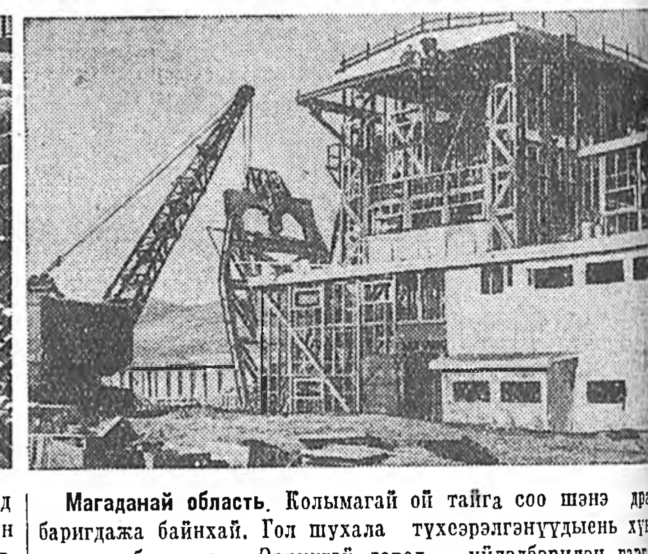
* * *

СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонуудые КПСС-эй XXI сьездын зүбшэн хэлсэлгэ, баталан абалга партиин, совет арадай ажабайдалда айхабтар шухала удхашанартай событи болохо байна.

Партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой организацинууд сьездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ манай ороной ажалшадые элсүүлэн жагсаахын тула шухала бүхы юумэ хэхэ, Коммунистическэ партияа тойруулжа хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенциие бүри нягтаар нэгэдхэн жагсааха, коммунистическэ байгуулалтын түүхэтэ программын илалта түйлахын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие хүтэлхэ болоно.

Белоруссиин ССР. Минскын камвольно комбинадайхид КПСС-эй XXIсъездын, Советскэ Белоруссиин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, жэлэйнгээ түсэбые декабриин 27 хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 13 миллион түхэригэй продукци үгэхэ гэhэн уялга абаа. Ерэхэ жэлдэ комбинадай хүсэд хүсөөрөө ашаглагдахада, тус комбинат жэлэй турша соо арбан хоёр миллион шахуу метр элдэб бүд нэхэжэ гаргадаг болохо.
Зураг дээрэ: Минскын камвольно комбинадай ээрэлгын цех соо.
ТАСС-эй фотохронико.

Магаданай область. Колымагай ой тайга соо шэнэ драга баригдажа байнхай. Гол шухала түхеэрэлгэнүүдыень хүнды машина бүтээдэг Эрхүүгэй завод үйлэдбэрилэн гаргаа. КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ барилгашад оролсоод, хабсаралгын хүдэлмэри ехэ түргэнөөр хэнэ. Алта малтадаг промышленностиин энэ шэнэ предприяти 1959 ондо ашаглалгада үгтэхэ.
Зураг дээрэ: шэнэ драга хабсаргагдажа байна.
ТАСС-эй фотохронико.

1959—1965 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ТАЛААР ДААБАРИТА ТООНУУД ТУХАЙ КПСС-эй XXI СЪЕЗД ДЭЭРЭ НҮХЭР Н. С. ХРУЩЕВОЙ ХЭХЭ ЭЛИДХЭЛЭЙ ТЕЗИСҮҮДЫЕ СОВЕТ ХҮНҮҮД ХАЛУУНААР ДЭМЖЭНЭ

☆

Парти арад хоёр бата нэгэдэлтэй

КПСС-эй XXI съездые Москвагай «Трехгорная мануфактура» комбинадай бүд нэхэгшэд Эхэ орондоо ажалай эрхим бэлэгүүдые үгэжэ угтахаяа байна. Жэлэй эхинhээ хойшо эндэхи бүд нэхэгшэд түсэбhөө гадуур 17 миллион түхэригэй продукци бүтээжэ гаргаа.

1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд хэблэлдэ толилогдожо, комбинадта политическэ болон ажалай шэнэ дэбжэлтэ бадаруулагдаба.

Бүд нэхэгшэд нэгэдэхи халаанай дүүрэhэнэй hүүлээр, Ленинэй нэрэмжэтэ Культурынгаа байшан соо митингдэ сугларaa.

Нүхэр В. Конов иигэжэ хэлээ:

—Манай социалистическэ Эхэ ороной тон түргэнөөр урагшаа дабшахые харахадаа сээжэ зүрхэн баяр баясхалангаар дүүрэнэ. Партимнай шухала шиидхэбэри гаргахадаа арад зонтоёо хододоо зүбшэдэг юм. Юуб гэхэдэ парти арад хоёр бата нэгэдэлтэй байдаг. Долоон жэлэй шэнэ түсэб—манай түсэб мүн. Бидэнэр бүхы совет арадтай хамта тус түсэбые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаха байнабди.

Гансахан манай бригадынхид арга боломжоёо тооложо үзөөд, съезд хүрэтэр үлэhэн гурба hарын турша соо ажалайнгаа нормые нэгэ хахад дахин дүүргэхэ, зуу мянган метр эрхим шанартай бүд нэхэжэ гаргаха гэжэ шиидээ.

Эндэхи бүд нэхэгшэд тезисүүдэй проектые ехээр hайшааhан тогтоол нэгэн hаналтайгаар баталан абаа. Мүн дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ социалистическэ уялгануудые митингдэ хабаадагшад абаhан байна.

(ТАСС).

☆☆

Ленинградай ажалшадай үгэ

КПСС-эй ЦК-гэй ноябриин Пленумэй дүнгүүдтэ зорюулагдаhан митингнүүд заводуудта болоно

ЛЕНИНГРАД, ноябриин 14. (ТАСС). Партиин Центральна Комитедэй ноябриин Пленум тухай мэдээсэлые Ленинградай ажалшад ажалай болон политическэ үндэр дэбжэлтээр угтаба. Городой томо предприятинуудта олон хүнэй хабаадалгатай митингнүүд боложо, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие дэмжэбэ.

Кировскэ завод. Арба гаран мянган хүнэй хабаадалгатай митингые парткомой секретарь нүхэр Калинин нээбэ.

—КПСС-эй ЦК-гэй Пленум, тэрэнэй шиидхэбэринүүд тухай мэдээсэлые бидэ бүгэдөөрэн тон ехэ баяртайгаар шагнабабди, — гэжэ механическа цехын слесарь нүхэр Литвинов хэлэбэ. Кировскэ заводой коллектив долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ түрүү зэргэдэ ябаха. Бидэ hайн шанартай машинануудые олоор гаргахын, булад болон прокат ехээр үйлэдбэрилэн гаргахын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргахабди. Кировецүүдтэ найдажа болохо, тэдэнэр парти, правительствын бүхы даалгабариие нэрэ хүндэтэйгөөр дүүргэхэ, арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха гэжэ Ленинскэ Центральна Комитет мэдэг лэ.

Тэрэшэлэн инженер-конструктор нүхэр Красников, механическа цехын слесарь комсомол басаган Лидия Соколова үгэ хэлэбэ. Предприятиин бүхы коллектив—техническэ интеллигенци, залуу хүдэлмэришэд партиин хараалhан коммунистическэ байгуулалтын программые ехэ баяр баясхалантайгаар угтаhан тухайгаа тэдэнэр мэдүүлбэ.

Металлическа заводой гидротурбинна цех соо олон мянган хүн зоной митинг болобо. Парткомой секретарь нүхэр Гриздев КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд тухай хэлэжэ үгөөд, партиин XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхые уряалба. Һүүлээрнь слесарь нүхэр Постников үгэ хэлэбэ. Механизмуудые суглуулдаг цехын коллектив болзорhоонь урид, декабрь соо 200 мянган киловатт хүсэтэй 2-дохи паровой турбиные бүтээн гаргаха гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

—Нүхэр Н. С. Хрущевой тезисүүд соо,—гэжэ токарьнуудай комсомолшуд-залуушуулай бригадын бригадир Михаил Ромашов хэлэбэ, — ажалшадые, илангаяа ургажа ябаhан залуу үетэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудал шухала удхашанартай байhыень онсо тэмдэглэбэ. Манай бригада коммунистическэ ёhoop ажаллаха, тэрэшэлэн эрхим hайнаар hураха, ажабайдалдаа урма хэшээлтэйгээр хабаадаха гэhэн уялга абаа.

Заводой главна инженер нүхэр Чернышов ойрын 7 жэл соо бэелүүлэгдэхэ предприятиингаа түсэб тухай хөөрэжэ үгөө. Энэ болзор соо завод паровой турбина бүтээн гаргалгые 3,8 дахин, гидравлическа турбиные 2 дахин ехэ болгохо, тепловой электростанциинуудта хэрэглэгдэхэ 300, 400, 600 мянган киловатт хүсэтэй, гаргаша багатай машинануудые бүтээн гаргаха байна. 215 мянган киловатт хүсэтэй гидротурбинануудаар Братска ГЭС хангагдаха.

Митингнүүд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй ноябриин Пленумэй тогтоолые халуунаар дэмжэhэн резолюцинууд нэгэн hаналаар абтаа.

Коммунизмын асари ехэ программа

КИЕВ. (ТАСС). КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд Совет Украинын ниислэл хотын ажалшадай дунда социалистическэ агууехэ Эсэгэ оронойнгоо түлөө, совет арадай түүхэтэ бүхы илалтануудые хангаhан сэсэн мэргэн Коммунистическэ партиингаа түлөө тон ехэ патриотическа омогорхол түрүүлбэ.

«Большевик» гэжэ Киевэй машина бүтээлгын заводой олон мянган хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд, алба хаагшад хүдэлмэриингөө hүүлээр механическа цех соо митингдэ сугларба.

Заводой главна инженер нүхэр Д. Рябинин үгэ хэлэнэ.

Коммунизм байгуулха хэрэгтэ манай заводой коллектив өөрынгөө хубитые оруулха. Ойрын долоон жэл соо бидэ продукци үйлэдбэрилэн гаргалгые хэдэ дахин ехэ болгохо ёhотойбди. Химическэ промышленностьда автоматическа түхеэрэлгэнүүдые болон бусад мүнөө үеын түрүү машинануудые үгэхэ ёhотойбди.

Ойрын долоон жэл соо манай ороной арадай ажахые хүгжөөхэ талаар даабарита тоонуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаhан ажалшадай митингнүүд мүн Киевэй «Ленинская кузница», «Красный экскаватор» болон бусад предприятинуудай цехүүдтэ үнгэрбэ.

КРЕМЛЬДЭ БАЯРАЙ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Сэрэгэй Академинүүдые дүүргэгшэдтэй уулзалга хэбэ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Сэрэгэй Академинүүдые дүүргэгшэдтэй ноябриин 14-дэ уулзалга хэбэ. СССР-эй, РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй зүблөөнэй зал соо Советскэ Армиин алдарта түлөөлэгшэд сугларба.

Тэдэнэй дунда генералнууд, полковнигууд, майорнууд, капитанууд, лейтенантнууд бии. Тэдэнэй олонхидой үбсүүндэнь дайшалхы орденууд, Советскэ Союзай Геройн Алтан Одонууд яларна.

Зал соо нэрьемэ альга ташалган болоно. Нүхэд А. Б. Аристовай, Л. И. Брежневэй, К. Е. Ворошиловай, Н. Г. Игнатовай, А. И. Кириченкын, Ф. Р. Козловой, О. В. Куусиненэй, А. И. Микоянай, Н. А. Мухитдиновай, М. А. Сусловай, Е. А. Фурцевагай, Н. С. Хрущевой, Н. М. Швернигэй, П Н. Поспеловэй, А. Н. Косыгинай В. П. Мжаванадзын, М. Г. Первухинай, Д. С. Полянскиин Президиумдэ ерэхэдэнь тэндэ сугларагшад бүгэдөөрэн бодожо амаршална.

СССР-эй Оборонын Министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский үгэ хэлэжэ, уулзалга нээбэ.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд тухай эсэгын анхарал оролдолго гаргажа байhанайнь түлөө Коммунистическэ партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительстводa баяр хүргэжэ, М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй Академиие дүүргэгшэ, подполковник Д. С. Сухаруков, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна Штабай академи дүүргэhэн, Румыниин Арадай Армиин полковник Крэчун Теодореску, Сэрэгэй-Агаарай Академиин hургагша, Советскэ Союзай Герой Г. Н. Елецких үгэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэhэн КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Сэрэгэй Академинүүдые дүүргэгшэдэй КПСС-ые, СССР-эй правительствые хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалга хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие, СССР-эй правительствые тойрон совет сэрэгшэдэй эбдэршэгүйгөөр жагсаад байhыень, олон миллион совет арадта, коммунизмын хэрэгтэ тэдэнэй хизааргүйгөөр үнэн сэхэ байhыень харуулба.

(ТАСС).

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00891. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4711.